

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΑΘΗΝΑΙ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1923

ΤΕΥΧΟΣ 186

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1923

ΤΕΥΧΟΣ 186

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ κ.λ.π.— Κωνσταντίνου Ράδου.
 ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ—Νικόλ. Λάσκαρη.
 ΣΑΡΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ
 ΟΙ ΜΥΡΜΗΚΕΣ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ.— Πολ. Χατζηδημητρίου.
 ΓΛΑΡΟΙ—ποίημα— Κλαυδίου Μαρκίνα.
 Η ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΕΛΡΟΣ—Διήγημα—(μετάφρασις) Σ. Π.
 ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.— Δημ. Α. Ζωγράφου.
 ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ— Ζ. Μακρή.
 ΚΟΝΣΕΡΤΟ.— Ζ. Παπαντωνίου.
 ΝΑΥΣΙΚΑΑ.— Ι. Πολέμη.
 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ,—Συναυλία,—εκθέσεις,—διαλέξεις κ.λ.π.
 ΚΡΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ,—Νέαι εκδόσεις κ.λ.π.

Πάντα ἀποστολή ἀποβλέπουσα τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» (χειρόγραφα, Περιοδικὰ, βιβλία, ἐπιστολαί, συνδρομαί κ.λ.π.) πρέπει νὰ ἀπευθίνεται πρὸς τὴν Διευθύντριαν:

Δ^Α ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83.

Ἡν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἑλλην. Ἐπιθεωρήσεως» ἀναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

ΕΡΓΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Διηγήματα κ.λ.π.

ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς συγγραφέως

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

τόμος Α'

Β'

Γ'

Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ. ἱστορικὸν μυθιστόρημα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

τόμος Α'

Θεατρικὰ ἔργα

Διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς

Η ΜΟΝΑΧΗ. Δράμα Βυζαντινὸν τρίπρακτον.

Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ. Δράμα κοινωνικὸν τρίπρακτον.

Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ. Δράμα ἱστορικὸν

Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ. Κοινωνικὸν

δραμᾶτιον μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.

ΟΤΑΝ ΛΕΙΠΗ ΤΟ ΚΡΗΜΑ. Δράμα κοινωνικὸν

τρίπρακτον.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ. Κοινωνικὸν δραμᾶτιον.

Διάφοροι μελέται, διηγήματα, ταξιδιωτικαὶ ἐντυπώσεις, θεατρικὰ ἔργα κ.λ.π. δημοσιευθέντα εἰς τοὺς δέκα πέντε τόμους τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» θὰ ἐκδοθῶσιν εἰς τόμον προσεχῶς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ Ἑθνοταρικόν:	{	Ἐκδοσίς ἀπλή	Δραχμαὶ 24.—
		ἐκλεκτή	" 38.—
Διὰ δημοδία Γραφεῖα			" 30.—
Διὰ τὴν Ἑσθονίαν, Λιθουανίαν καὶ Κύπρον			Σελήνια 18.—
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν			Δολλάρια 4.—
Αἱ συνδρομαὶ εἶνε γενικῶς προπληρωταί.			
Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνός.			

ΤΙΜΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος ὄψις εἰς ἓν τεῦχος.	Δραχμ. 200.—
Ἡμίσεια "	" 150.—
Τέταρτον ὄψις "	" 75.—
Ὀγδοὸν "	" 30.—
Διὰ διανεμαίεσιν δημοσιεύσεσιν ἰδιαιτέραι συμφωνίαι.	

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

ΑΘΗΝΑΙ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1923

ΤΕΥΧΟΣ 186

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

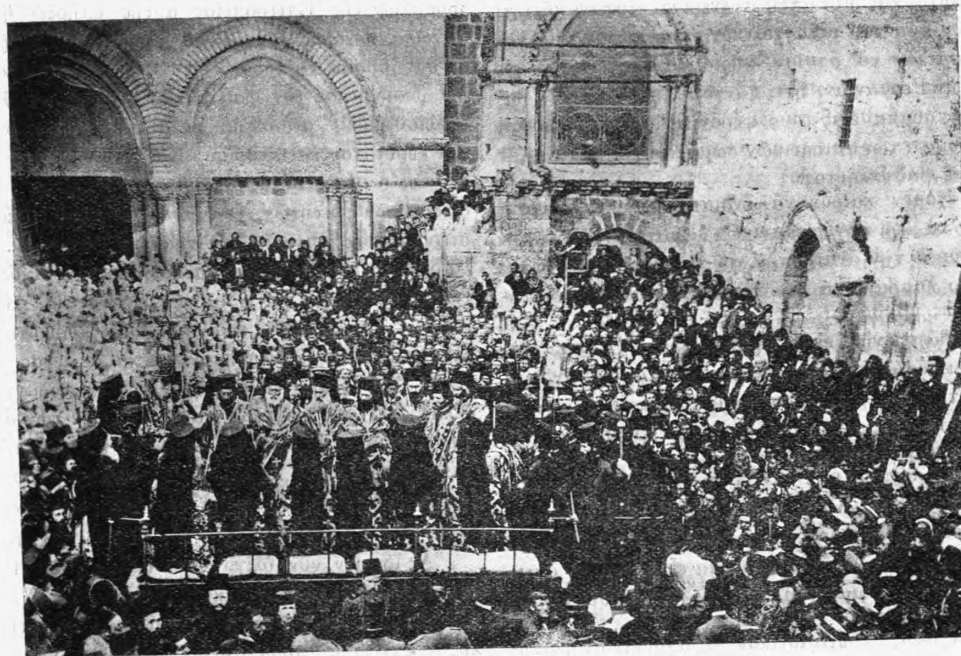
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΕΙΣ ΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Ἡ τελετὴ τῆς Μεγάλης Πέμπτης ἢ ἐπινομαζομένη «Ἑορτὴ τοῦ Νικηθραίου» κατὰ τὴν ὁποίαν, ὁ Πατριάρχης, κατ' ἀπομύθιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πλένει τοὺς πόδας δώδεκα Ἰεραρχῶν, ἐπὶ παρουσίᾳ χιλιάδων λαοῦ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΡΑΔΟΥ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου

ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΒΙΟΥ* ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΕΝ ΤΗ ΞΕΝΗ

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρῶγμα, δημοτικότερα πρόσωπα δὲν ὑπῆρξαν ἐν Γερμανίᾳ ἀπὸ τοὺς φοιτητὰς τοῦ σωματείου τούτου. Ἐνας εὐφυῆς πράγματι συγγραφεὺς ὁ Βίλχελμ Μάγιερ Föster, λαμβάνων τὴν καλὴν ὕμνην τοῦ Burschen, ἐκλέγων ὡς σκηῖν τὸ δράματος αὐτοῦ, τὴν Βαϊδλβέργη, μὲ τὸ ἱστορικὸν τῆς Πανεπιστημίου τὰς ἀνθοσπλάγους ὄχθας τοῦ μαγευτικοῦ Νέκαρ, θέτων ὡς κύριον πρόσωπον τοῦ δράματος αὐτοῦ κάποιον πρίγκηπα Karl—Heinrich κατὰ τὰς ἐν Αἰδελβέργη σπουδὰς του καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου ἀφήγει ὀλίγον νὰ διαφαίνεται ὁ Κρόνπριτς καὶ μία ἀπλή Κέλνερίνα, ἐξύφανε καὶ τι φαιδρὸν ἅμα καὶ μελαγχολικὸν χαριέστατον ἅμα καὶ συγκινητικὸν τὸ ὁποῖον κυριολεκτικῶς ἐξετρέλλανε ὄλην τὴν Γερμανίαν, ἥτις πάντοτε περιέβαλε διὰ βαθυτάτης συμπαθείας τοὺς φέροντας τὰ πηλίκια καὶ τὰ χρώματα τῶν φοιτητικῶν σωματείων. Ὁ Föster ἀπέθανε βαθύπλουτος.

Ἐν ἔχονεν καιρὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν περισσότερον εἰς τὰ περὶ τῶν γερμανικῶν σωματείων, τὰ ὁποῖα ἄλλως μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ παλαιοῦ καθεστώτος ἤρξαντο λαμβάνοντα νεωτεριστικωτέραν τινα διατύπωσιν ὡς μανθάνω.

Μεταβῶμεν νῦν εἰς Ἀγγλίαν. Ἐν Ὁξφορδ καὶ Καίμπριτζ πολλὰ ἐπίσης τὰ μεσαιωνικά, τὸ ἔνδυμα καὶ οἱ τρόποι. Ἀντὶ μονομαχιῶν ὅμως ἀφθονον ἀθλητισμόν. Τὸ περίφημον ἀγγλικὸν sport, ἡ κόπη, τὸ φούτ-μπόλλ, τὸ τένις.

Ἡἄντες περὶ οὗ οἱ ἐν Ὁξωνίᾳ φοιτηταὶ εἶναι μέλη τῆς «Ἐνώσεως». Χαρακτηριστικὸν δι' ἀριστοκρατίας παρασκευαζόμενος εἰς τὸν πολιτικὸν βίον οὗτι αἱ συνεδρία αὐτῶν ἐν μικρογραφίᾳ εἶναι πιστὴ ἀντιγραφή τοῦ παρλαμέντου. οὗ μίαν ἡμέραν θὰ γίνουσι μέλη καὶ οἱ ῥήτορες.

Τύπον ὅλων νεωτεριστικῶν περιέχουσιν αἱ φοιτητικαὶ ἐνώσεις τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἐδεμβούργου καὶ εἰς τὸν τύπον τοῦτον ἀνήκει τὸ μέλλον. Ἐν Ἐδεμβούργῳ μέγας ἀριθμὸς φοιτητῶν εἶναι ἐγκατεστημένους εἰς τὸ «Πανεπιστημιακὸν Χόλλ», ὄργανοθέν ὑπὸ τινος ἀνωνύμου Ἐταιρείας, οἱ ἐμποριότεροι καταλύουσιν παρ' ἰδιωταῖς. Ἀνήκουσι πάντες εἰς φοιτητικὰ σωματεία, ἀπολαύοντα προνομίων καὶ συνερχόμενα ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Πανεπιστημίου. Τὰ σωματεία ταῦτα ἀνέρχονται εἰς τεσσαρῆκοντα. Ὑπάρχουσι καὶ ἑξ ἀποκλειστικῶς ἐκ φοιτητῶν. Ἀν-

τιπρόσωποι τῶν σωματείων τούτων ἀποτελοῦσι τὴν «Κεντρικὴν Ἐπιτροπείαν», ἀναγνωρισθεῖσαν τῷ 1889 διὰ νόμου τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ὡς Πανεπιστημιακὸν θεσμὸν. Ἡ Ἐπιτροπεία δι' ἐπτά τμημάτων τῆς ἀγρυπνεῖ ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῶν φοιτητῶν, φροντίζει διὰ τὴν ψυχαγωγίαν αὐτῶν, συντάσσει ἐβδομαδιαίαν ἐπιθεώρησιν, καὶ διατηρεῖ σχέσεις μετὰ τῆς ἀκαδημαϊκῆς νεότητος τῶν ξένων Πανεπιστημίων. Θαυμασιῶς δὲ διοργανοῖ τὴν τάξιν καὶ συγκρατεῖ τὴν πειθαρχίαν ἐν δημοσίαις συναθροίσεσι καὶ ἑορταῖς, Ἐν τῶν τελευταίων κατορθωμάτων τῆς Ἐπιτροπείας αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ διοργάνωσις μεγάλης ἑορτῆς καὶ ἀπεράντου ἀγορᾶς δι' ἧς συνήθροισε τὸ ποσὸν τῶν 350 χιλ. φράγκων δι' ὧν ὠκοδόμησε τὸν φοιτητικὸν οἶκον μετὰ λέσχης, βιβλιοθηκῶν, αἰθούσας συναυλιῶν, σφαιροστηρίου καὶ εὐρυτάτου ἐστιατορίου. Καὶ περιττὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ οἶκος οὗτος ἐν ὧραις σχολῆς εἶναι ὁ παράδεισος τῶν φοιτητῶν, τῶν ξένων ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν στερουμένων κοινωνικῶν σχέσεων φοιτητῶν. Ἀλλὰ διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν σπουδαστῶν ἐν Ἐδεμβούργῳ, ἐν ταῖς Ἀθήναις ταῦταις τοῦ Βορρᾶ. εἶναι καὶ ἄλλα ἱδρύματα, κύκλοι φιλοσοφικοί, ἐπιστημονικοὶ καὶ ὁ μέγας ἀθλητικός. Ἐξ ἐράνων οἱ φοιτηταὶ συγκεντρώσαντες καὶ ἄλλας 300 χιλ. φράγκων κατήρτισαν ἐν τῶν ὠραιότερων πεδίων ἀσκήσεων. Ἐρχονται κατόπιν τὰ εἰδικὰ σωματεία τῶν Σχολῶν. Τὸ «Diagnostic» τῶν ἰατρῶν, «τὸ Dialectic» καὶ τὸ «Celtic» τῶν φιλολόγων, τὸ «Theological» καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἄς ἴδωμεν νῦν ὀλίγον καὶ τὰ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου παρὰ τὴν ὀλιστικὴν διατύπωσιν τοῦ ἐκεῖ βίου αἱ ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως προσπάθειαι δὲν εἶναι μικραὶ, εἰς Πανεπιστήμια, μουσεῖα, βιβλιοθήκας. Μεταξὺ τῶν Πανεπιστημίων προέχουσιν οἱ μεγάλοι ἀντίπαλοι, τὸ Harvard καὶ τὸ Yale. Τὸ Harvard τὸ πλουσιώτατον τῶν Πανεπιστημίων τῆς ἡμετέρας, φροντίζει μόνον του περὶ συγκεντρώσεως τῶν φοιτητῶν του, οὗς ἐκ παντὸς τρόπου θέλει νὰ παρακολουθῇ καὶ ἐπιτηρῇ. Ἀνήγειρε τέσσαρα κολοσσιαῖα ὑπνωτήρια, τὰς περιρρήμους Dormitories ἐν οἷς τοποθετεῖ τοὺς ἐκ περιτῶν τῆς Ἀμερικῆς νεοαφθέντας freshmen. Ἐκαστος ἔχει τὸ διαμέρισμά του. Ὑπάρχει ὅμως κοινὸν ἐστιατόριον καὶ ἐν τῷ κέντρῳ ὑπάρχει ἐν μέγα

χόλλ ἐν εἶδει λέσχης μετ' ἀναγνωστηρίων, μουσικῆς καὶ τῶν τοιούτων. Οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς τῶν οἱ φοιτηταὶ ἀποτρέπονται τῆς μονώσεως καὶ τοῦ ἀτομικιστικοῦ οὕτως εἰπεῖν βίου καὶ τάσσονται ὑπὸ ἀρχηγούς, φοιτητὰς ἐπίσης, εἶδος ἀγελαχῶν ὡς ἐν Σπάρτῃ. Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἔτος ζῶσιν ἐντὸς τῆς στέγης ταύτης καὶ κατὰ χωριστὰς ὁμάδας, συγκεντρούμενοι καθ' ὁρισμένης ἡμέρας εἰς τὸν μέγαν φοιτητικὸν «Σύλλογον Harvard». Ὑπάρχουσιν προσέτι αἱ ἀδελφότητες μετὰ τινων διατυπώσεων τεκτονικῶν. Αἱ ἀδελφότητες αὗται διακρίνονται διὰ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ΑΧΡ, ΑΔΦ, ΔΥΔ, ΦΑ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς καὶ τὰ ὁποῖα συνήθως εἶναι τ' ἀρχικὰ γράμματα τοῦ τίτλου τοῦ σωματείου ἢ καὶ κενὰ ἔνοιας.

Κατόπιν ἔρχονται τ' ἀθλητικὰ σωματεία τῶν φοιτητῶν, τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστὸν, ἔχουσι λίβει τεραστίας διαστάσεις ἐν Ἀμερικῇ, ἔχουσι καταστήσει εἰς ὑπερβολὴν ἐπὶ βλάβῃ τῶν σπουδῶν καὶ διὰ τοῦτο συναντῶσι νῦν καὶ οὗ μικρὰν ἀντιπολίτευσιν μεταξὺ τῶν περὶ τῆς ἀνευμάτων ἐν Βοστώνῃ καὶ ἀλλοῦ τῆς Ἀμερικῆς. Στάδια εὐρυχωρότατα καὶ θαυμασιῶς ὠλισμένα γυμναστήρια, δεξαμεναὶ διὰ τὸ κολύμβημα, τίποτε δὲν λείπει. Αἱ λεμβοδομοὶ μεταξὺ Harvard καὶ Yale καὶ οἱ ἀγῶνες τῆς ποδοσφαίρας συνεγείρουσι καθ' ἔτος ὀλόκληρον τὴν Ἀμερικὴν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρῶγμα ὁ ἀθλητισμὸς προδίδει θαυμασίαν καὶ ἀνδρικήν ὕμνην εἰς τὴν ἀμερικανικὴν νεότητα καὶ τὴν ἐθίζει εἰς τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν πειθαρχίαν. Οὐδὲν ἄλλο ἔθνος δύναται νὰ δώσῃ προχείρους ἀξιωματικούς οὐλαμοῦ καὶ λόγου τόσον πολλοὺς καὶ τόσον καλοὺς ὄσους τὸ ἀμερικανικόν. Ἐπίσης ὁ ἀθλητισμὸς οὗτος οὐκ ὀλίγον συντείνει εἰς τὴν ἀγνότητα τῶν ἠθῶν καὶ διακρίνονται ἀληθῶς ἐν τούτῳ τ' ἀμερικανικὰ πανεπιστήμια. Ἡ κοινωνικότης τέλος καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας ἐν τῷ φοιτητικῷ βίῳ τῶν Ἀμερικανῶν ἐκδηλοῦται διὰ τῆς συγκεντρώσεως αὐτῶν εἰς πολλὰ μικρότερα σωματεία τῶν «σύλλογον τῶν γαλλομαθῶν» τῶν «δραματικῶν σύλλογον τῶν φοιτητῶν» καὶ ἄλλα τοιαῦτα καὶ διὰ δημοσιευμάτων. Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Harvard ἐκδίδουσι τέσσαρας ἐφημερίδας. Ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς βλέπετε, ἐκδηλοῦται ἡ ἐφεσις τῶν σπουδαστῶν πρὸς συνεργασίαν.

Ἄλλως ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις καὶ πρὸ τῆς ἡλικίας καθ' ἣν εἰσέρχονται εἰς τὰ Πανεπιστήμια ἀσχοῦσι τοὺς ἐφήβους εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ πασίγνωστον εἶναι ἐν Ἀμερικῇ τὸ ἔργον τοῦ Ρεϊκοτο καὶ τῆς ἀδελφῆς του Ἰδρωτῶν τοῦ Boy's Club. οὗ τὰ μὲν νέα μέλη δὲν ἔχουσιν ἡλικίαν ἄνω τῶν 12 ἐτῶν, δεκαεξὶ δὲ τὰ γηραιά. Ἴδου πῶς διηγεῖται εἰς περιηγητῆς τὴν ἐπισκεψίαν του πύσης πίστεως ἄξιος. Ἀκούσως τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην διενεργεῖτο ἡ ἐκλογὴ τοῦ προεδρεί-

ου. Ἐκαστος ἔγραφε σοβαρότατα εἰς τεμάχιον χάρτου τὸ ὄνομα τῶν ὑποψηφίων. Ἐγίνετο κατόπιν ἡ διαλογὴ καὶ ἀνεκηρύχθησαν ὁ Πρόεδρος, ὁ Γραμματεὺς, ὁ ταμίης. Ὁ νέος πρόεδρος, ἔτων 14, ἀποθέσας τὴν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ παραμέλαν ἠγέρθη καὶ ἀνένιζον μετὰ πολλῆς γαλήνης τὰ μέλη ἠδχαρίστησε καὶ ἐββαίωσε περὶ τῶν προσπαθειῶν, ἃς θέλει καταβάλλῃ ὅπως φανῇ ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης των. Ἐκομίσθη ἡ σημίαια τοῦ σωματείου καὶ ἐκινήθη δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπὸ τὰς γενικὰς ἐπευφημίας, μεθ' ὃ ὁ γραμματεὺς ἠδχαρίστησεν καὶ αὐτὸς ὑποσχεθεὶς ἄκρον ἐπιμέλειαν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν πρακτικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι λέγει ὁ περιηγητῆς ἠγείροντο καὶ ὀμίλουσι χωρὶς νὰ φαίνονται διαστῶντες ἢ στενοχωρημένοι. Τὰ μέλη τοὺς ἤκουον προσεκτικῶς. Οἱ ἀποτυχόντες ὑποψήφιοι δὲν ἐδείκνυον κανὲν πείσμα, ἐχειροκρότουσι ὅπως οἱ ἄλλοι. Ἡ φυσικὴ σοβαρότης αὐτῶν τῶν μικρῶν μὲ ἐξέπληττε, οὐδὲν ἔχνος εἰρωνείας. Ἐλεγον «Κύριε Πρόεδρε» μετ' αὐτὴν σοβαρότητα ὡς νὰ ἐδρίσκοντο εἰς τὸ Κογκρέσον τῆς Οὐάσιγκτωνος. Ἐν ἄλλῃ χώρῳ πρῶτοι οἱ παριστάμενοι μεγάλοι θὰ ἤρχιζαν μὲ μειδιάματα καὶ τὰς ἀστειώτητας, ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ πολὺτα σκέπτονται πατριωτικότερον. Ἀφοῦ ἡ Ἀμερικὴ ἀπεδέχθη ἐλευθερον πολιτεύμα αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ παρασκευάζῃ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς εἰς τοῦτο. Καὶ ὅλοι βωμολοῦν εἰς τὸ ἔργον.

Ἀναλόγως ἐπιτυχεῖς προσπάθειαι ἔχουσι νὰ ἐπιδειξῶσι καὶ αἱ ἄλλαι, πάσαι σχεδόν, αἱ πεπολιτισμένα χωρὰ ἀπὸ Ἀριστεοδάμου καὶ μέχρι Τόνκο. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ Βαλκάνια, οἱ Ρουμῖνοι φοιτηταὶ ἀπὸ τριακονταετίας ἐπιμόνος ἐργαζόμενοι κατώρθωσαν ἄξια λόγου πράγματα. Ἐχουσι καὶ ἐν Ἰασιῶ καὶ ἐν Βουκουρεστίῳ ζωντανούς φοιτητικούς ἐπιλόγους καὶ τὴν γενικὴν ἔνωσιν Associatia generala ἧς τὸ ἐμβλημα φέρει τὰς λέξεις «Ἀνάπτυξις, ἀδελφότης, φιλοπατρία». Κατ' ἔτος συγκαλοῦσι συνέδρια, λίαν καρποφόρα, εἰς μίαν ρουμανικὴν πόλιν. Οὕτως ἀπὸ τριακονταετίας ἀρξάμενοι ἀπὸ δυσμῶν ἀπὸ Καλαφάτ, ἐφθασαν μέχρι Ρόμαν παρὰ τὴν Βεσσαραβίαν. Οὕτως ὅλη ἡ χώρα βλέπει ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἀκαδημαϊκὴν νεότητα ἐν σώματι καὶ μανθάνει νὰ τὴν ἀγαπᾷ. Οἱ χωρικοὶ τὴν δεξιούνται μὲ τὰ μουσικὰ ὄργανα καὶ τὴν ἐπευφημοῦν. Πρὸ ἐτῶν συνεκάλεσαν ἐν Γιουργέβῳ μέγα παμβαλκανικὸν συνέδριον φοιτητῶν εἰς ὃ ἐκλήθησαν, καὶ ἀντιπροσωπεῖα τῶν φοιτητῶν μας μετέβη ἐκεῖ.

Τὰ φοιτητικὰ σωματεία τῆς Ρουμανίας ἐπεδείρθησαν πολλὰς ἐκπαιδευτικὰς ἐκδρομὰς καὶ ἔξω τῶν ὁρίων τῆς χώρας των καὶ ὡς γνωστὸν ἐπεσκέφθησαν καὶ ἡμῶς δις ἀρκοῦντως πολινίρισμα. Ἡ διελευθῶσα πέτρινη ἐντεῦθεν ἐκδρομὴ κατέληξεν εἰς Grenoble τῆς Γαλλίας καὶ παρηκολούθησεν ἐπὶ μῆνας τινὰς τὰς ἐ-

*Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

κει παραδόσεις. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι εἰς ὅλα αὐτὰ πολυτρόπως βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ ρουμανικοῦ Κράτους. Κίρολος, ὁ ὄργανωτὴς τῆς Ρουμανίας, ἀνιγερν διὰ τὰς φοιτητικὰς ἐνώσεις τὸ κατάλληλον κτίριον ἐν θέσει περιφανεί, οὐ μακρὰν τοῦ ἰδίου ἀνακτόρου, μετὰ βιβλιοθήκης, ἐστιατορίου καὶ σφαιριστηρίου. Παρ' ἡμῶν δὲν κατορθώθησαν ἀκόμη τὰ τοιαῦτα. Ἄλλ' ὅτι δὲν ἐγίνε χθές, θὰ γείνη βεβαίως αὐριον ἀρκεῖ νὰ ὑπάρξῃ θέλησις καὶ ἐνθουσιασμός. Οἱ ἐν τῇ ξένῃ Ἑλληνας σπουδασταί, ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ περιβάλλοντος, κατόρθωσαν ἤδη κάτι τι, ἐν Παρισίοις, ἐν Λωζάνῃ, ἐν Γενεύῃ, γινόμενοι οὕτω τὸ καλὸν παράδειγμα. Ἐν Παρισίοις τὰ μνημόσυνα Κοραῆ καὶ Φαβιέ, ἑσπερίδες καὶ συμπόσια φιλελληνικὰ ὀφείλονται εἰς τὸν σῆμα αὐτῶν καὶ οἱ φοιτηταί μας ἐν Γενεύῃ ἔσχον τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ μνημεῖου τοῦ μεγάλου φιλέλλητος Ἐϋνάρ εἰς ὃν τόσα ὀφείλει ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις.

Ἐν συμπεράσματι λοιπόν, παρὰ τὸν ἐπιστημονικὸν καθαρισμὸν, χρειάζεται καὶ ἄλλη τις προπόνησις τῆς ἀκαδημαϊκῆς νεότητος, ὡς ἐφοδίου τοῦ μετὰ τὰς σπουδὰς βίου. Ἐκ τῶν Πανεπιστημίων κυρίως ἐξέρχεται ἡ ἀρχουσα, ἡ διευθύνουσα. τάξις τῆς κοινωνίας. Δὲν πρόκειται περὶ τῆς παρασκευῆς ἄλλων ἐπαγγελματιῶν, ἀλλὰ περὶ ἀνθρώπων, οἵτινες μετὰ δεκαπέντε καὶ εἴκοσι ἐτη θὰ εἶναι οἱ ἰθύντορες τῆς κοινῆς γνώμης καὶ πολλάκις οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν κελευσμάτων αὐτῆς. Πρέπει λοιπόν νὰ εἶναι παρασκευασμένοι πρὸς τοῦτο. Μετὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἰδεώδους, τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν, ἡ μόρφωσις τῶν χαρακτήρων. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ βοηθήσῃ ἡ φιλοπατρία πάντων τῶν δυναμένων. Καὶ θὰ ἔλθῃ καὶ τοῦτο μίαν ἡμέραν. Ποῖος θὰ ἔχῃ τὴν δόξαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀπαρατήτου ἔργου εἰς τὴν Ἑλλάδα, πῶς καὶ πότε θὰ πληρωθῇ τὸ μέγα τοῦτο κενόν;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΔΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἦχος τῆς κομωδίας εἶνε γέροντις Σωτήριος, ὀνομαζόμενος προτοῦ χυδαῖκα Σωτήριος, πρὸς ὃν ἔρχονται ἐξ ὅλων τῶν επαρχιῶν τῆς δούλης τότε Ἑλλάδος διάφοροι χωρικοὶ ἵνα τοὺς διδάξῃ τὴν νέαν κορακιστικὴν γλῶσσαν, ἧς ὁπαδὸς εἶνε αὐτὸς καὶ ὁ γίλιος τοῦ Ἀγγοῦστου, ὁ ὀνομαζόμενος χυδαῖκα Ἀγγοῦστῆς. Ὁ Σωτήριος αὐτὸς, θελήσας κάποτε νὰ προῦξῃ τὴν κορακιστικὴν λέξιν: «ἐλαδιοξιδεολατολαχαροκρυζενμα» καὶ κινδυνεύσας ν' ἀπολιγῆ, σὺνεται ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἐλετίσκης «τῆς χυδαῖκα ὀνομαζομένης Ἐλέγκως», παρὰ τοῦ ὁποίου τέλος μεταπειθεῖται νὰ παραιτηθῇ τῆς νέας γλώσσης πρὸς μεγάλην δυσσέσκειαν τοῦ φίλου τοῦ Ἀγγοῦστου, ὅστις οπεύδει «νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ κρητήριον τὸν βλάσφημον, τὸν ἀρητήρ, τὸν ἐξωμότηρ, τὸν λιποτάτηρ, τὸν ῥήρασπιν διὰ νὰ παιδευθῇ καὶ ἀνασκολοπιθῇ διὰ παράδειγμα».

Ὅτιω περίπου ἔχουσα ἡ κομωδία τοῦ Ρίζου, οὔτε διὰ τὴν σκηρικὴν αὐτῆς οἰκονομίαν, οὔτε διὰ τὰς κωμικὰς περιπέτειάς της διακρίνεται. Ὅλη ἡ ἀξία αὐτῆς ἔγκειται ἐν τῷ διαλόγῳ, ἀπόσπασμα τοῦ ὁποίου παραθέτομεν ἐκ τῆς πρώτης πράξεως, ὅπως θὰ πράξωμεν ἔφεξῆς καὶ διὰ πᾶν ἄλλο θεατρικὸν ἔργον περὶ οὗ, δι' ἑνα οἰονδήποτε λόγον, θὰ γίνεται

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

μυρία ἐν τῇ παρούσῃ ἱστορίᾳ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΑὶ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Διατί προπατεῖς, φέλε ἰδικέ μου Ἀγγοῦστε, λιγισμένος σήμερον ὡς ἂν εἶ ὁ κορμός σου ἔγινε δύο διπλοῖ; Ἔχεις ἄρα γε κοιλιώπονον καὶ γοργορυτά; ἢ ἀνεκάλυψες ὅτι οἱ ἰδικοί μας πρόγονοι Ἕλληνες ἐτροπάτου οὕτω; Εἶπέ μοι τῇ ὥρᾳ ἔργηγορα¹ διατί; διότι δὲν ἔμπορῶ² νὰ σὲ ἴδω³ τὴν ὁποίαν εὐρίσκεσαι κορμικὴν κατάστασιν.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.— Σήμερον τὸ πρῶν⁴ ἀναδιφῶν τὸ λεξικὸν τοῦ Σουῖδα εἶρον τὴν λέξιν καμπύλος, καὶ εὐθὺς ὁ ἰδικός μου νοῦς ἐπῆγεν εἰς τὴν λέξιν καμπύρης⁵ ἀποῦ⁶ ἐθεώρησα, παραλλήλιστα, καὶ ἔζηγίασα⁷ αὐτὰς τὰς δύο λέξεις ἐστοχάσθη, ὅτι ἡ χυδαῖκὴ λέξις καμπούρης ἀπίσως⁸ παράγεται τὴν λέξιν καμπύλος, ὅθεν καμπυρός, ὅθεν καμπούρης⁹ καὶ δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὴν Γραικίαν, ἀπεφάσιμα ὅ,τι ἡ λέξις καμπούρης εἶναι¹⁰ διεφθαρμένη ἀπὸ τὴν λέξιν

¹) Προπατῶ ἀντὶς περιπατῶ. ²) κορμός ἀντὶς κορμί. ³) γοργορυτά ἀντὶς γοργορυτά. ⁴) τῇ ὥρᾳ ἀντὶς τώρα. ⁵) ἔργηγορα ἀντὶς γλίγορα. ⁶) ἔμπορῶ ἀντὶς ἡμπορῶ. ⁷) ἴδω ἀντὶς ἴδω. ⁸) πρῶν ἀντὶς πρῶνόν. ⁹) ἀποῦ ἀντὶς ἀφ' οὗ. ¹⁰) ἔζηγίασα ἀντὶς ἐζήγασα. ¹¹) ἀπίσως ἀντὶς ἴσως ἀπὸ τοῦτο.

καμπύλος¹¹ καὶ τόσον ἔχρηγν ὥστε ἀπὸ τὴν ἄκραν ἰδικήν¹² ἠδονήν, καθὼς ὁ τὸν ὁποῖον ἔχομεν πρόγονον Πινθαγόρας ἔθυσεν ἑκατόμβην, ἀποῦ εὔφ τὸ περιφημονέκεινο διάγραμμα, οὕτω κ' ἐγὼ ἔθυσα ὡς ἂν ἑκατόμβην τὴν ὀρθότητα τοῦ ἰδικοῦ μου κορμοῦ διὰ τὴν εὔρεσιν τῆς λέξεως καμπούρης, καὶ προπατῶ τῇ ὥρᾳ καμπυρός.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Ἄ φέρε¹³ ὕγεια σου¹⁴ μεγάλη ἀνακάλυψις! τοῦτο βεβαίως καταχωρηθῆν¹⁵ θέλει εἰς ἡτριν λογίου ἔρμου¹⁶ γράφον ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἐκδότην τούτου, κ' αὐτὸς¹⁷ τὴν τυπώσῃ καὶ τὴν σχολιάσῃν θέλει¹⁸ σὺ μὲν εὔρες αὐτὴν τὴν λέξιν, ἀμμή¹⁹ κ' ἐγὼ δὲν κἀθημαι ἀργός²⁰ ἢ σοῦροισις, ἦτοι διάροροι ἐφάνη εἰς ἐμὲ ὅτι εἶναι λέξις ἑλληνικὴ τὴν ἐπίασα τὴν ἐμυρίσθη ἀπ' ὧδε²¹ τὴν ἐμυρίσθη ἀπ' ἐκεῖ καὶ τέλος πάντων τὴν κατέλαβα²² ἢ σοῦροισις ἐχυδαῖσθη ἀπὸ τὴν λέξιν σορδιομοῦς τὴν σημαίνουσαν, τὸ μὴ καθαρῶς διαλέγεσθαι καὶ ἑλληνίζειν καὶ μεταφορικῶς λέγεται καὶ εἰς τὴν διόροσιαν, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ τὸν βορβορισμὸν καὶ σολοικισμὸν τῆς κοιλίας²³ καὶ καθὼς λέγομεν τὴν φλυαρίαν λογοδιόροσιαν, οὕτω καὶ τὴν κοιλιακὴν διόροσιαν ἀντιστρόφως ὀνομαζόμεν κοιλιοσορδιομοῦς. Ἦ λέξις γκερῖζι²⁴ εἶναι; Τουρκικὴ ἢ Ἑλληνικὴ;

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.— Πῶς ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ἑλληνικὴ;

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Ἰσα²⁵ αὐτὴ εἶναι ἡ μαγεία τῆς νέας ἰδικῆς μας μεθόδου, καὶ αἱ ὁποῖαι φαίνονται Τουρκικαί, Γαλιτικαί, Ἰσπανικαί λέξεις, ἢ νέα αὐτὴ τερατοποιὸς μέθοδος ἐξἑλληνίζει καὶ καλλωπίζει. Ἰδοὺ τὸ ὁποῖον νομίζεις Τουρκικὴν λέξιν γκερῖζι, εἶναι ἑλληνικώτατον διεφθέρη ἀπὸ τὴν λέξιν Ἐκρυσεῖον, σημαίνουσαν τὸν διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκρῦσσιν αἱ κορμικαὶ τόποι.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.— Ὁ θυμασία, καὶ τὴν ὁποῖαν πρέπει τις νὰ παραβῆλῃ μὲ τὰς ὀρελιωτέρας ἀνακαλύψεις, μέθοδος! Παρατήρησον πόσον ἡ νέα ἰδικὴ μας μέθοδος αὐτὴ ἐξευγενίζει τὰς λέξεις καὶ τὰς δυσσειδετέρας καὶ τὰς δυσσοδετέρας! νομίζω ὅτι τὸ ἐκρυσεῖον σου μὲ ὅλον ὅτι²⁶ εἶναι τόπος κορμίων στάζει μέλι ἀττικόν²⁷ τις φιλογενῆς δὲν προτιμήσῃν θέλει νὰ κυλιέται εἰς τὸ ἑλληνικὸν καὶ εὐγενὲς ἐκρυσεῖον, καὶ ὄχι νὰ κολυμβᾷ εἰς τὸ χυδαῖκόν ἀνθόνερον; ὦ μέθοδος, μέθοδος!

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας ὑπόσχουμαι, ὅτι ἀποδείξῃν ἔμπορῶ ἑλληνικὰς λέξεις ὄχι μόνον τὰς Τουρκικὰς, τὰς Γαλιτικὰς, τὰς Ἀραβικὰς,

λέγου ἀπίσως τοῦτο. ¹²) εἶναι ἀντὶς εἶναι. ¹³) ἰδικήν μου ἀντὶς ἑδικήν μου. ¹⁴) ἄ φέρε ἀντὶς τὸ Περσικόν Ἄφερν. ¹⁵) ὕγεια σου ἀντὶς γεία σου. ¹⁶) θέλει γράφειν, θέλει κάμειν κ.τ.λ. ἀντὶς θέλει γράφειν, θέλει κάμειν. ¹⁷) λογίου ἔρμου ἀντὶς τοῦ λογίου ἔρμου κατὰ μίμησιν Ἄττιζην. ¹⁸) κ' αὐτὸς τὸ ὁποῖον προφέρου σὴν τὴν λέξιν καυτός, ἀντὶς κ' αὐτός. ¹⁹) ἀμμή ἀντὶς τοῦ ἀμῆ ἢ τοῦ ἀμῆ. ²⁰) ἀπ' ὧδε ἀντὶς ἀπ' ἔδω. ²¹) ἴσα ἀντὶς ἴσα. ²²) μ' ὅλον ὅτι, ἀντὶς μ' ὅλον

τὰς Σλαβονικὰς, ἀμμή κ' αὐτὰς τὰς Ἀθιγγανικὰς²⁸. εἰμπορεῖς ποτὲ νὰ συμπεράνῃς, ὅτι τὸ κενέφι, λέξις νομίζομένη Τουρκικὴ καὶ σημαίνουσα τὸν ἀπόπατον εἶναι ἑλληνικὴ; ἔως εἰς τόσον²⁹ ἑλληνικὴ εἶναι διότι, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀτόπατος εἶνε τόπος κενός φωτός καὶ σκοτεινός ἐξεπίτηδες διὰ νὰ κρύπτηται ἡ ἀσχημοσύνη τῆς ἀφεδρωνικῆς ἐργασίας, ὀνομασίθη κενόφως, καὶ διαφθαρεῖσα κ' αὐτὴ ἡ λέξις ἀλλ' οἱ μόνον³⁰ ὀνομασίθη κενέφι³¹ καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων Ἑλλήνων μὴ ἐξεύροντες³² τοὺς ἰδικούς μας προγονικούς ἠθασαρούς, ἐνομίζομεν ὅτι εἶναι ξένη λέξις αὐτὴ τὸ Κενέφι, ἀποῦ δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ τοὺς τόπους τοὺς κενούς φωτός.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.— Ὁ ἀνακάλυψις ἀξία τοῦ ἔρμου τοῦ φωτός. Ζήτη ἢ μέθοδος!

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Ἰδοὺ τρεῖς λέξεις, σορδιομοῦς, ἐκρυσεῖον καὶ κενέφι κἀμινουσαι αἱ τρεῖς αὐταὶ τὴν ὀπιάν ἔως τῇ ὥρᾳ δὲν ἐλάουτούσαμεν ἑλληνικὴν φράσιν καὶ ἔμπορεῖς νὰ εἴπῃς; οἱ κάτοικοι τῆς δεῖνα πόλεως ἔχοντες ἐπιδημίαν σορδιομοῦ, τόσον ἐκβαίνον³³ καὶ ἐμβαίνον εἰς τὰ κενόφωτα, ὥστε ἐξεχειλίσθηον τὰ ἐκρυσεῖα. Καὶ αἱ κύρια Τουρκικαὶ λέξεις εἶναι κ' αὐταὶ Ἑλληνικαί, οἷον Μιμῆς, Ἰμβίς, Ἀχμίδης φαίνεται εἰς σὲ τοῦτο παρὰδόξον, ἀμμή τῇ ὥρᾳ πιστεύσειν εἰς τοῦτο θέλεις. Τὸ Μιμῆς εἶνε τὸ διεφθαρμένον τοῦ μῆμος, τὸ Ἰμβύς τοῦ ἴβυς, τὸ Ἀχμίδης, τοῦ ἐχεμῆδης δηλ. ἐξέρροντις.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.— Ἄν ἐξεύρωιν ἠθελον ὅτι ὁ Ἀχμίδης εἶναι διεφθαρμένον ἀπὸ τὸ ἐχεμῆδης, ἠθελον ὀρελῆθην, διότι εἰς τὴν ἰδικήν μου πατρίδα ἦτο³⁴ χαριστής³⁵ ὑπερβολικῶς ἄργιος ὀνομαζόμενος Ἀχμίδης καὶ μὲ ἐνόηλει συχνῶς ὅταν μ' ἔβλεπε νὰ περῶ³⁶ ἐμπροσθέν του ζητῶν νὰ ἴδῃ ἂν εἶχεν χαρτίον, ἀμμή ἂν ἠθελον ἐξεύρωιν νὰ τὸν ὀνομάζω ἐχεμῆδην, ἠθελον τὸν ὑποχρεώσῃν καὶ τὸν εὐχαριστήσῃν λέγον εἰς αὐτὸν ὅτι ἔχει ἑλληνικὸν ὄνομα.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ.— Ἐνδέχεται νὰ ἤκουσες ποτὲ τὸ τραγῳδίων τῶν Ἀθιγγάνων, τὸ «ἄραντες μαράραντες χαρολίβαντες». Τοῦτο ἑλληνικὸν εἶναι ἀμμή εἶναι διεφθαρμένον³⁷ τὸ ὀρθὸν οὕτω εἶναι «ἄραντες μερ' ἄραντες γὰρ χωλοὶ βάντες» δηλ. ὑψώσαντες τὰ ὀμμάτια, ὑψώσαντες γὰρ χωλοὶ προπατήσαντες τοῦτο φαίνεται ἀπόσπασμα ἀπὸ πᾶν ἑν³⁸ λυρικὸν μέλος τοῦ Πινδαρου ἢ τοῦ Βακχυλίδου καὶ διεσώθη εἰς τὰ στόματα τῶν Ἀθιγγάνων, τὸ πῶς ἀμμή διεσώθη εἰς αὐτοὺς πρέπει διὰ τῆς ἱστορίας νὰ ἀναδηφισθῇ.³⁹

(Ακολουθεῖ)

N. I. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

ὁποῦ. ²⁸) Ἀθιγγανικὰς ἀντὶς κατωβέλικας ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν ῥήμα θιγγάνειν. ²⁹) ἔως ἐκ τόσον. ἀντὶς ὡς τόσο. ³⁰) τὸ ἀλλοίμογον τὸ γράφον ἀλλ' οἱ μόνον. καὶ τὸ προφέρουον χωριστά. ³¹) ἐξεῖφω ἀντὶς ἠξεῖφω. ³²) ἐκβαίνον ἀντὶς ἐργαίναν. ³³) ἦτο ἀντὶς ἦταν. ³⁴) χαριστής ἀντὶς χαριστής. ἀπὸ τὰ χαρτὰ τοῦ δόσιματος ὁποῦ μοιράζει. ³⁵) περῶ ἀντὶς περῶ. ³⁶) κ' ἂν ἔν. ἀντὶς κἀνένα ³⁷) ἀναδηφισθῇ, αὐτὴ ἡ λέξις καθὼς καὶ τὸ πεπασμένον καὶ τὸ ἠτριν καὶ ἄλλαις πολλάκις σκορριασμέναις ἑλληνικαῖς μεταχειρίζονται ἀπὸ τοὺς ἀντιμαζαρονιστὰς Κορακιστὰς.

ΣΑΡΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ

Ἡ Σάρρα ἀπέθανε.

Πόσα δὲν λέγει αὐτὸ τὸ ὄνομα καὶ τί δὲν ἐκφορῶν αὐτὰ αἱ τρεῖς λέξεις.

Ἡ Σάρρα Μπερνάρ ὑπῆρξε ἡ μεγάλη φουτογνομία τοῦ αἰῶνος, ἡ ὁποία ἐγένετο μὲ τὴ φήμη της, μὲ τοὺς θριάμβους της, μὲ τὴν καλλιτεχνική της ὑπόστασι, τὴν παγόσημον κοινωνική ζωή.

Ἡ ζωὴ της ὅλη ἐτέρασε ὀνειρωδῶς ὄραία καὶ θριαμβευτική, καὶ τὴ στιγμή τοῦ θανάτου της θά μπορούσε νὰ πῇ μὲ ὑπερηφάνεια: «Φεύγω εὐχαριστήμενη». Στανίως δρῶσις καὶ ἐνεργητικότης ἄλλης γυναικὸς ἐσκόρπισε εἰς τὰς ἡμέρας της τόσα συναισθήματα, ὅσα ἡ Σάρρα Μπερνάρ εἰς τοὺς ἀναριθμήτους θαυμαστάς της.

Θά ἦτο ὥσως μακρὸν ἀλλὰ καὶ διδακτικὸν συγχρόνως εἶν μπορούσαμε νὰ τὴν παρακολουθήσωμεν εἰς ὅλον τὸν ἐνεργητικὸν καὶ φωτεινὸν βίον της. Ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν δέκα τεσσάρων ἐτῶν—ὅταν παρουσιάσθη εἰς τὸ Γαλλικὸν Ὀδεῖον διὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν πρώτην δοκιμασίαν—ἀπὸ τὴν ἡλικία αὐτῆ, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης στιγμῆς τῆς ἀγωνιόδους ζωῆς της, ἤρχισε μία πάλη διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ἕνας ἀγὼν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ἀγὼν διὰ τὴν τέχνην, ἀγὼν διὰ τὴν ζωή. Τοσοῦτον δὲ ἐτάλαισε ὥστε καθε ἄλλη γυναῖκα, ἡ καθε ἄλλη ἀνθρωπίνη ὑπαρξίς θά ἐκουράζετο, θά ἐξενευρίζετο, θά ἀπεθαρρύνετο, θά ἐκάμπετο. Μήπως οἱ καθηγηταὶ της δὲν ἀμφέβαλλον κατ' ἀρχάς διὰ τὸ τίτανόν της; Μήπως δὲν ἐδίστασαν νὰ τῆς ἐμπιστευθοῦν καὶ τὸν πλέον μικρὸν ρόλον; Μήπως ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ ἄριον τὸ ἀτίθασσον κοινόν, δὲν τὴν ἐσφύριζεν εἰς τὰς πρώτας της ἐμφανίσεις; Ἀλλὰ τί εἰσήμενον ὅλα αὐτὰ; Ἡ Σάρρα ἐπέμεινε ἀφοῦ κατεῖχε τὴν διαίσθησι ὅτι εἶχε γεννηθεῖ διὰ τὴν Τέχνην καὶ ἠθανέτο μέσα της τὴν δύναμι τῆς νίκης καὶ τοῦ θριάμβου.

Καὶ πράγματι.

Εἶχε γεννηθῆ διὰ τὴν τέχνην ὥσως ἡ Τέχνη εἶχε ἀναζητήσει δι' αὐτῆς. Καὶ ὅταν ὁ κόσμος ὅλος ἐκκληκτος καὶ τὸ θεατρικὸν κοινὸν τιθασσευμένον τὴν ἀνεγνώρισε ὡς κυρίαρχον τῆς σκηνῆς, τότε ἐψάλλον ὅλοι ἔμνοι καὶ διθυράμβους εἰς τὴν ἐμφάνισίν της. Τότε ἔμνηθη ἡ ὑπαρξίς της ὡς ὀπτασία ἀνοιξιματική. Τότε οἱ κελαιδισμοὶ τῶν πουλιῶν ἀνευρέθησαν εἰς τοὺς τό-

νους τῆς φωνῆς της. Τότε τῶν ἀνθισμένων ἀγρῶν ἡ εὐωδία ἐσκορπίζετο εἰς τὸ πέρασμά της. Τότε ἐθανμίσθη ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον καὶ κυρίαρχος πλέον μετέδιδε τὸ ῥόγος τῆς συγκλονιστικῆς συγκινήσεως εἰς τοὺς ἀκουστάς της. Μὲ τὸ ὑπέροχο παίξιμό της ἐζωντάνευε τὴν «Νεκρὴν Πόλιν» τοῦ Γαβριὴλ Ντ' Ἀννούτσιου, συνεκλόνηζε μὲ τῆς «Μαργαρίτας Γκατιέ» τὸν θάνατον, καὶ ἐξιδανίκευε τὴν ζωὴν εἰς τὴ «Μακρὴν Πριγκίπισσα» τοῦ Ἐδμόνδου Ροστάν.

Ἡ Σάρρα Μπερνάρ κατεῖχε ο' ἕνα ὑπέροχο βαθμὸν τῆ δημιουργικῆς φαντασίας. Μὲ τὴ μεγάλη αὐτῆ δύναμι κατόρθωνε νὰ ζωντανεύη τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων τὴ ζωὴ, τὴ σκέψι τὸ πάθος διεκρινέυε ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ὅταν μιλοῦσε, ὅταν γελοῦσε, ὅταν ἐκλαίε ἀκόμη ὅλο τὸ ἀκουστικὸν ἐφρίσσε εἰς τὰς ἀποχρώσεις τῆς θεατρικῆς τῆς ἀταγελίας. Ὅταν διεκρινέυε τὸ αἰσθημα τῆς ἀγάτης, ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι κάποια πεταλοῦδα πετὰ ἐρωτευμένη καὶ μεθυσμένη ἀπὸ ἀρωμα ἀνοιξιματικὸ, τὸ κυανοῦν φῶς. Μὲ τὴν ἐντέλεια ἠξέυρε νὰ ἐκδηλώη ὅλα τὰ συναισθήματα.

Καμμία ἄλλη ἠθοποιὸς δὲν ἀπέδωκε καλλιτέρεα, φουσιώτερεα, τελειότερεα, ἀπὸ τὴ Σάρρα ὅλας τὰς συνθετικὰς ἐκφράσεις τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Καμμία ἄλλη δὲν ἐπροκάλεσε τόσα δάκρυα καὶ τόσους ἐνθουσιασμούς, καμμία ἄλλα δὲν ἀγαπήθηκε καὶ δὲν εἶδε στὰ πόδια της τοὺς ἀνδρας νὰ ἀπαιτοῦν ἕνα τῆς βλέμμα, ἔστω καὶ ἀδιάφορον. Ἀλλὰ καὶ καμμία ἄλλη δὲν ἐμισήθη ὅπως αὐτὴ μὲ τὴν ἀγριότητα τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ ἐπιτυχία καὶ ὁ θρίαμβος. Εἰς τὴν ἰδιαίτερα τῆς ζωῆ δὲν ὑπῆρξε ἀπλῆ, οὔτε σόφρων, οὔτε κἂν συγκρατητική καὶ καλὴ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ τί σημαίνει. Ἄρκει ὅτι ὑπῆρξε Μεγάλη, καὶ ὡς τοιαύτη τὴν κλαίει, καὶ θά τὴν κλαίη ἀκόμη ἐπὶ πολὺ ὀλόκληρος ἡ διανοουμένη Γαλλία, καὶ μαζὴ μὲ αὐτὴν καὶ ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ

“ΑΓΚΥΡΑΣ,”

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΟΙ ΜΥΡΜΗΚΕΣ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

Ὁ Ἡρόδοτος, ὁ ὁποῖος «πολλῶν ἀνθρώπων εἶδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω», ἀτηθηνάτισε καὶ μέρος τῶν θρύλων τῶν λαῶν, οὓς ἐπεσκέφθη ἢ ἤκουσε νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν. Ἀπὸ τῶν χρόνων δ' ἐκείνων ὁ περίφημος Ἀλικαρνασσεὺς ἱστορικὸς εἶχεν ἀκούσῃ νὰ γίνεται λόγος διὰ τὸ ἀχανὲς ἀσιατικὸν ὑψίπεδον τοῦ Θιβέτ.

Εἶχον διηγηθῆ εἰς τὸν «Πατέρα τῆς ἱστορίας», ὅτι βρειοδυτικῶς τῶν Ἰνδιῶν, ὑπῆρχεν ἕν εἶδος πελοριῶν μυρμηκῶν, ἀγριῶν ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐργατικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν ιδιότητα νὰ ἐξορύσσων τὸν χρυσὸν ἐκ τῆς γῆς. Πολλοὶ δ' ἐμποροὶ ἐπεχείρουν τὸ ταξιδίον τοῦτο διὰ καμῖλων, ἵνα ἀρπάξουν τὸν χρυσόν, τὸν ὁποῖον οἱ θρυλικοὶ οἱ τοὶ μύρμηκες συνήθουζον εἰς σωρούς. Ἀλλ' ὄφριλον νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἀρπαγὴν μετὰ μεγάλης ταχέτητος καὶ νὰ ἀπέλθουν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τιμίας ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως τῶν—τιμιωτέρας πάντως τῶν συγχρόνων αἰσχροκερδῶν—διότι κατεδιώκοντο ὑπὸ ἀγριῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττον τὰς ἐρήμους σχεδὸν ταύτας χώρας καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων κατεσπαράσσοντο, ὅταν τοὺς ἐπρόφθαναν κατὰ τὴν φυγὴν τῶν.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἦτο πολὺ γνωστὴ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους χρόνους καὶ πολλάκις ἀνεφέρετο πρὶν ἢ ὁ Ἡρόδοτος κάμῃ λόγον περὶ αὐτῆς.

Μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οἱ θαυραλέοι ἐξερευνηταὶ τῶν Ἰμαλαίων ἠδυνήθησαν νὰ εἰσέλθωσιν ὀλίγον φῶς εἰς τὸν ἀρχαῖον τοῦτον θρύλον. Κατόρθωσαν δὲ καὶ νὰ εἰσδύσων εἰς τὰ χρυσοφόρα μέρη, ἅτινα κείνται πέραν τῶν ὀρέων, ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν διτικῶν πεδιάδων, ὅπου ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσων τοὺς ἀναζητητὰς τοῦ Θιβητικοῦ χρυσοῦ, καὶ νὰ περιγράψων τὸν ἰδιάζοντα τρόπον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν.

Ἐπὶ τοῦ ὀλιγαθρώπου τοῦτου ὄροπεδίου ἐπιζοῦσιν τρομεροὶ ἀνεμοὶ καὶ δομιύτατον ψῦχος, ἐξαναγκάζοντες τοὺς μεταλλευτὰς νὰ ἔρπον, οὔτως εἰπεῖν, ἐπὶ τῆς γῆς, περιτυλιγμένοι διὰ μαύρων μαλλίνων ἐπενδυτῶν, ἐφ' ὅσον σκάπτων βραδέως καὶ μετὰ μεγάλης δυσχερείας, τῇ βοηθείᾳ ἐνὸς ἐργαλείου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ κέρατος ἐλάφου. Οὕτως περιβεβλημένοι καὶ ἀπρηχολημένοι ὁμοιάζον ἀρχετὰ μὲ παμμεγέθεις μύρμηκας.

σινάζοντες διὰ τῶν κεραιῶν τῶν τὸν χρυσόν. Ἐπὶ πλέον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀκολουθοῦνται ὑπὸ μεγάλων κανῶν τῶν ὁποίων ἡ ἀγριότης εἶνε λίαν γνωστὴ εἰς τοὺς ταξιδιώτας.

«Μία κινονική ἐκμετάλλευσις ἤρχισε περὶ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος, εἰς ἕν σημεῖον καλούμενον Θοκταλοῦγκ (ὑψόμετρον 4980 μέτρα). Ἡ ἐκμετάλλευσις ἐντείνεται ἰδίως τὸν χειμῶνα, διότι τὸ ὕδωρ, λίαν ἐπιφορτισμένον ἀλατούχων ὑλῶν, ἀπαλλάσσεται ταύτων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, χάρις εἰς τὸν παγετὸν, ἐνῶ κατὰ τὸ θέρος καθίσταται ἀκατάλληλον πρὸς πόσιν» (1).

Εἶνε λίαν πιθανόν, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Θιβέτ ἀνεξήτων καὶ ἐξώρυσαν τὸν χρυσόν διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐκ Καρίας ἱστοριογράφου παρουσιάζοντες τὴν αὐτὴν ἡμῶν καὶ τὴν αὐτὴν ἔλλειψιν φιλοξενίας, φιλασσομένοι ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀγριῶν καὶ μεγαλοσόμων κανῶν, τῶν ὁποίων οἱ ὄξεις ὀδόντες δὲν θά ἦσαν ποσῶς εὐχάριστοι εἰς τοὺς ἀρπαγὰς τοῦ χρυσοῦ.

Ἰδοὺ ἡ ἐξήγησις ἐνὸς ἀκόμη θρύλου. Καὶ οἴτω ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν θρύλων ἢ τῶν παραδόσεων συμβολίζον μεμακρυσμένας ἱστορικὰς περιόδους, εὐρισχομένας ἐν τῷ σκότει τῶν μυθευμάτων.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

) L. de Launag. Trait de Metallogenie. Σελ. 726-727.

ΓΛΑΡΟΙ

Πόσες φορές πεθαίνουμε στὴν ὥρα καὶ πόσες ξαναζοῦμε θριαμβικά, Ἐμεῖς, ποῦ μὲς τὴν ἀκαρπὴ τὴν χώρα τοῦ Ὀνείρου ἀργαχτυπάμε τὰ φτερά...

Πόσες φορές πεθαίνουμε στὴν ὥρα καὶ πόσες ξαναζοῦμε θριαμβικά, σὰ γλάροι, ποῦ πετοῦν πίνω ἀπ' τὴν πλόρη καὶ τὸ φτερό τους στὸ ἀφρὸ ἀκοιμητῶ.

ὦ! ἔμεῖς, οἱ μαρσασμένοι ἀπ' τὸν ἀγῶνα τῆς Ἀγάτης...Μιὰ σκύβουμε τὸ γόνα μισροστὰ στὸν πόνο κι' ἄλλοτε πάλι ορθοί,

Περὶ φανα, γλυκὰ κοῦμε τὴ Λύρα.. Κ' ἐκεῖ ποῦ καταρριώμαστε τὴ μοῖρα, ὑψώνομε ἕναν ἔμνο στὴ Ζωή.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΜΑΡΚΙΝΑΣ

JACQUES CONSTAN

Η ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Μπα, ο Μήτσος ! Τι σόμπωσις ! Καιρό είχαμε να ιδοθούμε ! Να νη σου κακογαγή φίλε μου αλλά σὲ ἐνόμιζα πεθαμένο !

— "Α μπά είμαι καλλίτερα. "Εκαμι πέτε μήνες σὲ νοσοκομείον σχεδὸν ὅλο τὸ χειμῶνα. Είμαι φθισικός, ἀρρώστεια ποῦ δὲν χωριτεύει. Γρήγορα θὰ μὲ πάρη ὁ χάρος, αὐτὸ τὸ ξέρω. Καὶ ὅμως ἐπήρα λίγο ἀπάνω μου, γιατί βλέπεις σὲ νοσοκομείο καὶ ζεστασιά είχα καὶ ἔσπρωγα κάθε φορὰ ποῦ πετινοῦσα. "Ο γυιτροὸς ἤθελε νὰ μὲ κρατήσῃ ἀκόμη, ἀλλ' ἄμα ἤρχισαν ἡ λιπακάδες δὲν μποροῦσα νὰ σταθῶ σὲ σιγμὴ πιά ἐκεῖ μέσα. Ἐγὼ λατρεύω τὴ λιπακάδα, καὶ δὲν ἐβλεπα τὴν ὥρα ποτε νὰ ξαπλώσω ἀπάνω σὲ κανένα καταπόσινο γουσιόδι καὶ ν' ἀγήσω νὰ μὲ ζεσταίνῃ μὲ τῆς ἀκτίνες τῆς. Τὸ νοσοκομείο μπορεῖ νὰ εἶνε καθαρό, ἀλλὰ μονηλιάζει κανεὶς ἐκεῖ μέσα, σιανοχωριέται. Ἀλήθεια μιλάω ὅλο γιὰ τὸν ἑαυτιόν μου. Ἐσὸ τί γίνεσαι Γιάννη ὅστερα ἀπὸ τόσον καιρό.

— "Οχι καὶ μεγάλα πράγματα. Ἐπαράδερμα ἀπὸ τὰς Βρυξέλλας σὲ Μασσαλία καὶ ἀπὸ τὴ Γενεύη σὲ Μιλάνο, καὶ νὰ σου ποῦ ἦρθα πάλι σὲ Παρίσι μὲ ὅλο τὸ καρναῖο ποῦ μὸς ἔχουν στήσῃ οἱ χωροφύλακες.

— Μαζέτα ! ποῦ ταξειδεύεις βλέπω !
— Αἱ τί νὰ κάμω φίλε μου τὸ καλεῖ βλέπεις τὸ ἐπάγγελμα. Ἀλήθεια ἐσὸ ἔσπερε νὰ πᾶς σὲ Νίτσα, θὰ σοῦκανε καλὸ.

— Τὸ ξέρω πὼς θὰ μὸνκανε καλὸ, ἀλλὰ πὼς νὰ ζήσω ἐκεῖ πέρα ; Ἐδῶ τουλάχιστον κοιτοσπερνάω, ποιεῖ ἐφημερίδες, φιλικά... Τρώω τουλάχιστον πένη ἔξῃ φορὲς τὴ βδομάδα.

— Ἀκουσε Μήτσο. Θέλεις νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ ἕνα μέσον νὰ βγῆς ἀπὸ τὴ δυστυχία σου, νὰ πάρῃς ἀρκετὰ χρήματα καὶ νὰ μπορέσῃς νὰ ζήσῃς τουλάχιστον δύο χρόνια μὲ ἄνεσι ;

— Καμμιὰ κλεψιά ;
— Ἐνα κόλλο ἢ μᾶλλον ἕνα νικητηνὸ περίπατο. Ἐμελέτησα τὰ καισιόπια. Ἐχω καταστρώσει ἐπιτελῶς τὸ σχέδιό μου. Μόνος μου ἴσως νὰ τὴν πάθαινα, ἀλλὰ οἱ δύο μας θὰ ἐπιτύχουμε σίγουρα. Φαντάσου ἕνα μέγαρο μοναχικὸ σπιτί εἰς τὸ βάθος ἐνὸς μεγάλου κήπου, σὲ μιὰ ἀπομακρομένη οὐνοκία. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ὁ τοῖχος εἶνε τόσο χαμηλὸς ποῦ ἀκόμη καὶ ἕνα μικρὸ παιδί θὰ μποροῦσε νὰ σκαρφαλώσῃ καὶ νὰ πηδήσῃ μέσα. Καὶ ὅστερα δὲν ἔχει κανεὶς παρὰ νὰ κόρῃ ἕνα τζάμι. Εἰς τὸ ποῖοτο πάτωμα εἰς τὸ δωμάτιο τῆς ἐργασίας εἶνε ἡ κάσση ἢ ὁποῖα ἔχει μέσα

αὐτὴ τὴ σιγμὴ εἴκοσι ἕως τριάντα χιλιάδες φράγκα. Τὸ ξέρω θετικῶτατα.

— "Ε, καλὰ. Καὶ οἱ νοικοκυραῖοι ; οἱ ὑπηρέτες ;
— Ἡ κυρία λείπει σὲν ἐξοχὴ μὲ ὄλους τοὺς ἐπιτηρέτας τῆς. "Ο γέρο θνητοὸς ποῦ φιλᾷ τὸ σπῆτι, κατοικεῖ εἰς ἕνα σπιτάκι εἴκοσι μέτρα μακροτά. Ἡ μόνη δυσκολία εἶνε τὸ ἀνοίγμα τῆς κάσσης, ἀλλ' ἔχω προμηθενθῆ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, καὶ καθὼς ξέρεις ἔχω ἐργασθῆ κάμποσο καιρὸ σὲ σιδηροργεῖα. Τοὺς ἔχω οἰγουρους τοὺς παράδες.

— Ἡ τὸ κακοκομείο !
— Θὰ ἔσπερε νὰ ἔχωμεν διαβολομένη ἀτυχία. Ἐν τοῦτοις ἄς γίνῃ ὅτι γίνῃ. Μήπως ἔχομεν τὴ γυναῖκα ἢ τὰ παιδιὰ νὰ σὺλλογιστοῦμε ;

— Καὶ ἂν κατὰ τύχη— ὅλα πρέπει νὰ τὰ σὺλλογίζεσαι κανεὶς— ἡ ἰδιοκτητρία τῆς κάσσης ἐπέστρεψε ἔξωρα ;
— Τότε τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτή.

— Τὴ ξέρεις ;
— Ἄν τὴν εἶδα ποτε μου, ἀλλὰ ξέρω πὼς εἶνε ἐκατομμυριόχα.

— Καὶ ἔπειτα τί μ' αὐτό ;
— Πὼς ; Καὶ δὲ γίνεσαι ἔξω φρενῶν ὅταν σὺλλογίζεσαι ὅτι αὐτὴ ἔχει ἐκατομμύρια ἐνῶ τόσοι κακόμοιροι σὸν καὶ μᾶς δὲν ἔχουμε νὰ γᾶνε ;

— Ἐν τοῦτοις μπορεῖ νὰ εἶνε καλὴ γυναῖκα.
— Μοῦ ἔγινετες βλέπω πολὺ αἰσθηματικὸς, σὲν νοσοκομείο. Μὰ τὴν ἀλήθεια Μήτσο δὲν σὲ ἀναγνωρίζω. Ἀλλῶς τε ὁ καθένας εἶνε ἐλεύθερος νὰ κἀνῃ ὅτι θέλει. Ἐὰν ἀρῆσαι, ἐὰν φοβῆσαι νὰ σινοκινδυνεύσῃς μπορεῖς νὰ πῆς πάω πάσο. Ἄν πιστεύω ἐπιτότοις νὰ μὲ προσδώσῃς ;

— Νὰ σὲ προσδώσω Γιάννη, μὲ προσβάλλεις.
— Σινοχρησέ με ἀλλὰ ἔχεις ἕνα ὕψος λίγο ἀμφίβολο.

— Γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω πὼς δὲν φοβᾶμαι τὸν κίνδυνον, θᾶροθω μαζῇ σου. Μονάχα σὲ παρακαλῶ, ὄχι σήμερα. Σήμερα δὲν ἔχω κέφι. Ἀλλῶς τε ἡ ἡμέρα εἶνε τόσο ὡραία. "Α ! ἂν ἦτανε κανένας παληόκαιρος ἴσως ἐγὼ νὰ σοῦ ἐπρότεινα νὰ πᾶμε νὰ πᾶμε τὴν ἐκατομμυριόχα σου. Καὶ ἔπειτα εἶνε καὶ κατὰ ἄλλο : Είμαι ἐρωτευμένος...

— Ἐρωτευμένος ἐσὸ ; Σὺλλογίζεσαι τῆς γυναῖκες μὲ τέτοιον μοῦτρο, κιστρινασμένο κοκκαλιάρικο ; Μὰ σὲ Θεὸ σου, πάει σὲν θέσι μας νὰ ἔχομε τέτοια αἰσθημᾶτα ;
— Εἶνε ἀνώτερο ἀπὸ τὰς δυνάμεις μου.

— Καὶ μὲ ποῖα τὰ ψήγῃς, νὰ ἔχομε καὶ καλὸ ρώτημα ;
— Μὲ μιὰ ἀριστοκρατίσσα φίλε μου. Τὴν γνώρισα σὲ νοσοκομείο.

— Τὴ γνώρισε σὲ νοσοκομείο ;
— Ἦτανε ἡ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου, ἐρχότανε καὶ ἐβλεπε τοὺς ἀρρώστους. Μιὰ μέρα μὲ ἐπιησίασε καὶ μὸς μίλησε μὲ ρώτησε τί κάνω, ἂν είμαι καλλίτερα καὶ ἂν είχα ἀνάγκη ἀπὸ τίποτα. Ἀόγια βέβαια χωρὶς μεγάλη σιμοσία τὰ ὁποῖα σοῦ κάμουν εὐχαρίστηση ὅταν είσαι μονάχος, διωγμένος ἀπ' τὴ κοινωρία, σὸν φοριάρικο σκελί, καὶ ὅταν κανεὶς δὲν δεῖχρει τὸ παραμικρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ σένα.

— Εἶνε νέα ;
— Ὅτε τριάντα χρόνων καὶ εὐμορφὴ Γιάννη μου ! Ἐρχότοσαν καὶ ἄλλαις κυρίατς καὶ μᾶς ἐβλεπαν. Μπορεῖ νὰ ἦτανε καλὲς γυναῖκες θεοφουόμενες. Ἀλλὰ τί τὸ θέλεις, αὐτὴ ἦτανε τόσο ἀπλὴ τόσο περιποιητικὴ ὅπου ξεχώριζε ἀπὸ ὄλαις τῆς ἄλλαις καὶ σέκανε ἀμέσως νὰ τὴν ἀγαπήσῃς. Ὅταν ἐρχότανε μὸς φαινότανε, ὅτι ὁ ἥλιος τὴν σινοδνε μεσα σὲ σάλα. Ἦμον ὁ ἐννοούμενός τῆς. Μοῦ ἔφερε γλυκίσματα, ποροκάλια ὡς καὶ λουλούδια ἀκόμα. Οἱ ἄλλοι ἀρρωστοὶ ἐζήλευαν καὶ ζητοῦσαν νὰ μὲ διαβάλλον ἀλλ' αὐτὴ δὲν τοὺς ἄκουγε.

— Καὶ εἶνε πλουσία ;
— Ναί. Σοῦ φαίνεται παραξένο ;
— Καὶ πάει καὶ βλέπει τοὺς δυστυχημένους ;

— Μένει μισὴ ὥρα μπροστὰ σὲ κρεβάτι τοῦ καθενός. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶνε ἕνας ἄγγελος ! Ἀπὸ τὴ σιγμὴ ποῦ τὴν εἶδα εἶτοι φιλάνθρωπον μισὸ ὀλιγώτερον τοὺς πλουσίους. Σκέπτομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ καλοὶ μεταξὺ αὐτῶν.

— Τόσο λίγοι !
— Σύμφωνος, ἀλλὰ ὑπάρχουν...
— Καὶ τὸ ξέρει πὼς τὴν ἀγαπᾷς ;
— Τ' εἶνε αὐτὰ ποῦ κἀθεσαι καὶ λες Γιάννη !... Ὅτε ἰδέαν ἔχει. Ἀλλῶς τε ὁ ἔρωσ αὐτὸς δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ξέρεις. Εἶνε κατὰ τι, πὼς νὰ σὲ πᾶ, γλυκὸ σινοχρόνωσ καὶ πιερό. Τὴν ἀγαπᾷ σὸν ἀδελφὴ σὸν φίλη. Θὰ ὑπῆκονα καὶ σὲ ἔλαχιστο σιμοεῖον τοῦ μικροῦ τῆς χειροῦ. Θὰ μὲ ἔκαμε ὅτι ἤθελε. Ἄν καὶ μισὸ τοὺς ὑπηρέτες ἐν τοῦτοις ρομίζω ὅτι θὰ ἐδεχόμενον νᾶμουν σὲν ὑπερησία τῆς γιὰ νὰ ζῶ κοντὰ τῆς γιὰ νὰ ἀνοίγω τὴν πόρτα τῆς ἀμάξης τῆς, γιὰ νὰ σκεῖθω μπροστὰ τῆς ὅταν περνᾷ.

— Νὰ είσαι ὑπερήτης τῶν πλουσίων. Νιτροπή σου !
— Ἐχεις δίκιο. Ἄν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς αὐτὸ ἂν δὲν εἶνε ἐρωτευμένος.

...
— Ἐνοιωσεσ τίποτα Μήτσο ;

— "Οχι, τί τρέχει ;
— "Α ! φίλε μου βρωμοδουλειά ! Ἡ κυρία εἶχε ἐπισιτρέφῃ.

— Δοιπόν ;
— Δοιπόν τὴν ἔστειλα σὲν ἄλλο κόσμο.
— Νὰ πάρη ὁ διάβολος !
— Εἶνε κρέμα, καὶ ἦταν ὁμορφὴ καὶ νέα γυναῖκα. Μὰ δὲν μποροῦσα νὰ κάμω ἄλλοιῶς μὲ ἐνοιωσε καὶ ἔβαλε τῆς φωνῆς.

— Καὶ τὴν νὰ τοῦ δίνομε, δὲν εἶν' εἶτοι ;
— Στάσου ν' ἀδειάσωμε ποροτα τὴν κάσση. Τί διάβολο μιὰ ποῦ σινοκινδυνεύουμε τὸ κεφάλι μας νὰ μὴ τὸ κάνομε τουλάχιστο χωρὶς λόγο. Ἐλα νὰ μὲ βοηθήσῃς.

...
— "Α ! Θεὸ μου τί ἔκαμεσ μωρὸ Γιάννη ;
— Μὰ δὲν σιῶπα ; Τί φωνάζεις εἶτοι ;

— Μὰ δὲν βλέπεις λοιπόν πὼς εἶνε αὐτὴ, ἡ κυρία τοῦ νοσοκομείου, ἡ εὐεργετς μου, ὁ ποροσιότης μου ἄγγελος, ἡ μόνη ἀγάπη μου σ' αὐτὴν τὸν κόσμο ! Θὰ ἔσπερα σὲν θάλασσα γιὰ νὰ τὴν ὑπερασιποθῶ, θὰ περιηρονοῦσα κάθε κίνδυνον, καὶ τὴν γίνομαι σινοεργατς τοῦ φόνου τῆς. "Α ! ὄχι, ὄχι, εἶνε φρικτὸ, εἶνε ἀλαισιο.

— Καὶ μήπως τὸ ἤξερα ἐγὼ ; Τὴν ποῖα εἶνε πολὺ ἀργά.
— Μοῦ φαίνεται πὼς κοινήθηκε... Μπορεῖ νὰ μὴ πέθανε ἀκόμη. Θέλει περιποίηση. Βοήθεια ! Βοήθεια.

— Μωρὸ ἰοελλάθηκες ; Θέλεις νὰ μᾶς πιάσουν ;
— Βοήθεια ! Φωτιά ! Κλέφτες !
— Θὰ σιπάσῃς μωρὸ βλάκα ; ἀκούω θόρυθο. Ἐρχοται οἱ ὑπερηταίς ! Μόλις ἔχομε καιρὸ νὰ τὸ σκάμομε !...

...
— Καλοὶ μου ἄνθρωποι πιάστε με, δέστε με, μοῦ εἶνε ἀδιάφορο, ἀλλὰ τρέξτε γρήγορα γιὰ γιαιρό ! μὰ γρήγορα ! σὸς ἰκετεύω ! Σῶστε τὴν. Σῶσιέ τὴν !
Σ. Π.

LE JOURNAL DES HELLENES

22, Rue de la Chaussée d'Antin

Plac de l'Opera, PARIS

Πωλεῖται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον Ἐλευθερουδάκη

Φράγκ. 0.50

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ*

(*Από 22 Φεβρουαρίου—15 Μαρτίου 1915)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΝΝΑΤΗ

*Γερά Σκήτη αγ. Παντελεήμονος 22-2-915

Κυριακὴ ἑσπέραις

Ἐξορίζομαι γὰρ ἰλή μου σὲνα Κελλί τῆς Ἱερᾶς Σκήτης τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος ὅπου εὐγενῶς καὶ πατρικῶς φιλοξενούμαι τὴν πρώτην νύκτα τῆς διαμονῆς μου εἰς τὸ Ὄρος. Μία διακοπὴ τῶν ἱστορικῶν ἀμνησίων τῶν σπονδασιόρων γεγονότων τῆς Ἀγιορειτικῆς Πολιτείας θὰ ἦταν ἀρκετὰ ξεκουραστικὴ, γιὰ νὰ ἐπιπέλω σὺς ἀτομικὰς μου ἐπιπτώσεις.

Ὅταν ἐκθάσασιν εἰς τὴν Ἱερὰν Πολίτην ἐπιλοξενήθη γιὰ λίγο σὲ φιλικὸ Κελλί Ἀγιορείτου πατρὸς ἐξ ἐκείνων τοῦ κατοικοῦν μοτίμως εἰς τὰς Καρυάς. Ἐκεῖ ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν Μοναχῶν Συγκελλιωτῶν ἢ συναδέλφων των ἐκ γειτονικῶν Κελλίων. Ὅλοι οἱ Καλόγηροι ἤρχοντο μὲ τὸ μειδιῶσα σὰ χεῖλη καὶ μὲ πᾶσι τι τὸ εὐχαριστημένον σὴν ἐκφρασι καὶ τὸ μακάριον σὸ μάτι. Ἡ παροσία ξένου διακόπτει τὴν μορσιότητα τοῦ Ράου, τὴν μορσιότητα τῶν θεμάτων, τῶν ἀντιλήψεων, τῶν συζητήσεων καὶ συνομιλιῶν των καὶ προκαλεῖ ἀσυναίσθητως κάποιον συναίσθημα φαιδρῶ. Ἡ περιέργειά των, κοινὸν γνώρισμα κάθε Καλόγηρον, ποῦ μὲ τὴν ἐκφρασι τοῦ πολυδυνασμένου ὀδοιπόρου ἐκδηλώνεται θὰ εὖρη σιγμὲς γιὰ νὰ ἰκανοποιηθῇ. Κάτι ἀπὸ τὴν Κόσμον ποῦ ἐροστιάλησαν ἢ ἐπόθησαν ἢ ὄνειροπόλησαν σὴς ἀπόκομης δειλιγῆς ὄρες θὰ ζήσῃ ἐμπρὸς σὰ μάτια τους, θὰ λάβῃ κάποιαν μορφήν, θὰ γίνῃ ἐπαρκτόν. Ἡ φαντασία τους θὰ τὸ ἀπολαύσῃ, θὰ τὸ χοριάσῃ. Ἐνας καινούργιος ἤχος φωνῆς θὰ ἀντηχήσῃ σ' αὐτὰ τους, μιὰ ἀσυνείδητη φροσῶνιμία, θὰ προσπέσῃ σὸ μάτι τους, κάποιαν καινούργια ἀντίληψις τῆς ζωῆς θὰ βρεθῇ ἀντιμέτωπος σὴ δική τους ἀντίληψι. Δὲν ἀγίνων τὴν εὐκαιρία νὰ χαθῇ καὶ πρόσχαροι, φαιδρῶ, γελαστοὶ ἐποδέχονται τὸν ξένο τους.

Γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φλασίας δὲν ἐπαύρει ἡδονικώτερα σιγμὴ ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπων γύρω τους αὐτὰ τετιωμένα καὶ μάτια γοργολομένα καὶ μορῆς διαρασμένες γιὰ ν' ἀκούσων, γιὰ νὰ μάθων, γιὰ ν' ἀπολαύσων ἀτέλειωτες ἱστορίες τῆς κοινωνικῆς ἢ τῆς πολιτικῆς ζωῆς τοῦ τόπου των. Γιὰ μένα δὲ ποῦ μπορῶ νὰ μείνω μὲ κλειστὸ τὸ στόμα μῆρες ὀλόκληρες σὴ πιὸ πολυθρόνῃ σιγμῆ, ἦτανε μαρτυ-

*Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου

ρικὸ τὸ θέαμα ποῦ ἀντελαμβάνομαι γύρω μου. Ἐντυχῶς μ' ἔσπασαν οἱ ταχυδρομικοὶ σάκκοι, οἱ ὅποιοι ἐπληροφόρουν ὅτι τὴν σιγμὴν ἐκείνην παρεδόθησαν εἰς τὸ γειτονικὸν ταχ. κατάστημα. Ἐφερναν γράμματα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ μὲ τὴν εὐγενῆ φροσιδα τῶν φιλοξένων Μοναχῶν μοῦ ἐδόθησαν τὸ σιγμῶτερον ἀπὸ τὸ ταχυδρομείον. Ἦσαν γράμματα ποῦ περιέμενα μὲ λαχτάρα, γράμματα τῶν δικῶν μου καὶ τοὺς παρεκάλεσα νὰ μοῦ δώσουν τὴν ἀδεία νὰ τὰ διαβάσω καὶ νὰ μοῦ φέρων χαρτὶ καὶ μελάρι νὰ ἀπαυτήσω. Ἐτρεξαν νὰ μοῦ εἰοιμάσων ὅτι χρειάζοτανε καὶ μὲ εὐγένεια πολλή μὲ ἀφίσαρε μόνο νὰ κάμω τὴ δουλειά μου.

Συνῆλθον.

Πολὴν βραδύτερα ἐγάνη ὁ Πατὴρ Χριστοφόρος ὁ ὁποῖος ἀπὸ τῆς σιγμῆς αὐτῆς θὰ εἶνε ὁ διαρκῆς σὺντροφός μου, ἀπομαύσας μὲ θροῖαν σιμπερῶτων τοῦ Κελλίου του νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ μὲ ὄλον τὸ φιλικὸν ἐνδιαφέρον του σ' ὄλον τὸ ταξιδί μου.

Εἰς τὸ Κελλί του ἐξορίζομαι αὐτὴν τὴν ὄραν, νύκτα πλέον, ἀγρὸ ὀλόκληρον τὴν μεταμεσημβριάν τὴν διεθέσαμε γιὰ νὰ ἐπισκεφθῶμε μερικὰ Κοινάκια τῶν ἐπιτόπων τῶν Μονῶν καὶ τὸ Προσάτιον ἢ Προποσεισιάτιον διὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν διαμνησίων μου καὶ τῆς ἀδείας ποῦς ἐπίσκεψιν τῶν εἰκοσι Μονῶν τοῦ Ὄρους. Ὁ καιρὸς εἶνε θαυμάσιος. Μία διαρκῆς ἀμύσησιν ἀπλώνεται παντοῦ. Περιφέρομαι μετὰ τοῦ Πατρὸς Χριστοφόρου σὲ σιγμὰν σὸκάκια τῶν Καρυῶν καὶ ἐκτελῶ ἀσυνήτηται ὄλας του τὰς ἐποδείξεις.

Ὁ Προποσεισιάτιος τοῦ Ὄρους— ἢ Κεφαλή, ὁ Ἀρχηγός, ὁ Ἰγεμὼν τρόπον τινα τοῦ Ὄρους, ἀνήκει ἐφέτος εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου— ἀπὸ τῆς σιγμῆς αὐτῆς ἐρχόμεθα εἰς συνάγειαν ποῦς τὴν Ἀγιορειτικὴν Πολιτείαν, ἀποφεύγω ὅμως νὰ εἰσελθῶ ἀπὸ τώρα εἰς τὰς ἀπαιτουμένας λεπτομερείας γιὰ νὰ σοῦ δώσω βραδύτερον πλήρη αὐτῆς εἰκόνα. Καὶ προτείνοντος τοῦ Πατρὸς Χριστοφόρου διενδυνόμεθα εἰς τὸ Κοινάκι τῆς Μονῆς Διονυσίου διὰ νὰ καταθέσωμεν ἀνεπισημῶς ἀλλ' εὐλαβῶς τὰ σέβη μας ποῦ τῆς Ἀγιοσιότητος του.

Δὲν ἀντέχω νὰ μὴ σοῦ διηγηθῶ ἕνα σοβαρώτατον ἱστορικὸν γεγονός ποῦ διεδραματίσθη πολὺ λίγες μέρες πρὶν φθάσω εἰς Ἁγίον Ὄρος. Διὰ πρώτην ἴσως φροῦν, νομίζω, ἀπὸ τῆς οὐσιώσεως τοῦ θεομοῦ

τοῦ Πρώτου— θεομοῦ τοῦλάχιστον 12 αἰῶνων— καθρέθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα του ὁ Πρῶτος. Ὁ Πατὴρ Νικόδημος ὁ Διονυσιάτιος ἐκ τῶν ἐξεχόντων τοῦ Ὄρους λόγφ μορσιώσεως, ἤθους καὶ χριστιανικῶν ἀρετῶν ὡς Προποσεισιάτιος τοῦ Ὄρους ἔλαβεν ἐμπιστευτικὸν τηλεγράφημα παρὰ τοῦ κ. Σοφούλη Γεν. Διοικητοῦ Μακεδονίας δι' οὗ ἐκαλεῖτο νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπιτέλειαν ἐπιτολῆς τῆς Γεν. Διοικήσεως μετὰ «περιοκέρειος καὶ μωσικότητος». Νὰ ἀποσιέλλῃ δηλοσὶ τὸν Ὑποδιενδυντὴν τῆς Ἀστυνομίας τοῦ Ὄρους ἐκ Καρυῶν εἰς τὴν Ροματικὴν Σκήτην τοῦ Προδρόμου ποῦς πρόληψιν ταραχῶν. Ὁ Πατὴρ Νικόδημος— ὁ Προποσεισιάτιος— ἐκ σεβασμοῦ ποῦς τὸν Γ. Διοικητὴν, τὸν ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς Μακεδονίας τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐθεώρησε καθήκον του, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ι. Κοινοτήτος, νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ γράμμα τὰς τηλεγραφικὰς ἐποδείξεις καὶ ἐξεπλήρωσεν αὐτὰς μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης «μωσικότητος».

Τὸ γεγονός ὅμως αὐτὸ δὲν ἐβράδυνε νὰ γνωσθῇ καὶ νὰ διεγείρῃ τὴν Ἱερὰν ἀγανάκτησιν τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος. «Παρεδιάσθησαν αἱ Προνομίαι τοῦ Ὄρους. Τὸ ἐπερχομένους καθεστῶς διεσαλεύθη». Ἐφῶναζον οἱ μὲν. Διεκήρυτταν οἱ ἄλλοι. «Προδοσία» διελάλλον οἱ ζοηρότεροι καὶ ἐχθρικώτερον δαικίμενοι ποῦς τὸν Πρῶτον Πατέρα Νικόδημον. Ἐνκαιρία μοναδικὴ νὰ ἀπομακρύνων ἀπὸ τὸ Ἀξίωμα ἕνα Κληρικὸν σθένους, Μοναχὸν αὐσιγρὸν ὁ ὁποῖος δυνάμει τῆς θέσεως καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπεροχῆς του ἐμασιγρῶτε καὶ ἐκαυτηριάζε καὶ δημῶς ἐφραγε κάθε καλογηρικὴν ἀντασίαν ἢ ἐπεροδοσὸν ἐνέογειαν.

«Στανρωθῆτω» λοιπὸν ὁ κακοῦργος. «Καθαιρεθῆτω» ὁ προδοτής, ὁ ἀσεβής. Ὁ ἀπαίσιος Μοναχισμός, ὁ μοναχισμός τῶν ἀνέρων χρόνων τῆς Ἀγιορειτικῆς ἐξελιξέως οὐδέποτε ἐξεροζώθη ἀπὸ τὰ τριχέα καὶ ἐπερήφανα αὐτὰ ἐδάμ. Ὁ Καλογηρισμός τοῦ πάθους, τῆς ἐκδικήσεως, τῆς ταπεινώσεως, τῶν κορυφῶν, τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἡθικῶς ἰσχυρῶν ζητεῖ κάθε εὐκαιρίαν διὰ ν' ἀναμνη μ' ὄλην τὴν φαρμακίαν ποῦ κρύβει σὸ σιγμὴν του, σὸ μναλό του, σὸ χεῖλη του.

Μιὰ κατὰρα βγαλιμένη ἀπὸ ὄργισμένα σιγμὴ, ἀπὸ πληρωμένους ψυχῆς ἐφραξεν ἀπὸ τὰς Καρυὰς μὲ βῆμα λαχανιασμένο γιὰ νὰ δώσῃ τὴν εἶδησι τῆς προδοσίας σὺς Μονὰς τοῦ Ὄρους. Ἐνας θαυμάσιος ἀλαλαγμός ἐβγῆκε ἀπὸ φάραγγας, ἀπὸ σπηλιές, ἀπὸ βράχους σιωπηλοῦς, ἀπὸ κορυφῆς βορυῶν, ἀπὸ ἐρημικὰ ἡουχασιήρια καὶ ἐρημικῆς ἀκτές. «Καθαιρεθῆτω ὁ Προ-

δοτής». Ἡ μορσιότητα, τὸ ἀληθινὸ γνώρισμα τοῦ κακοῦ ἀνθρώπου, μπορεῖ μὲ τὴν μεγαλειτέρα εὐκολία νὰ ριζώσῃ εἰς τὰς καλογηρικὰς ψυχὰς ὅπως καὶ σὲ κάθε ψυχὴ τοῦ κόσμου τούτου. Οἱ ὀλίγοι σόφρονας τοῦ Ὄρους ποῦ σὸ διδάχημα τοῦ Πατρὸς Νικόδημου διέβλεπαν τὴν ἐνέογειαν ἐνὸς πιστοῦ τέκνου τῆς Ἑλληνικῆς πατριδος, ἕνα πρόθυμον ἐκτελεστὴν τῶν ἐθνητικῶν προσιγμῶτων ἐφρασαν τὴν φωνήν των. Ἀλλὰ ὁ ἀλλοπαγμός τὴν ἐπνίξε καὶ κωρεῖς δὲν ἦτανε ἴσων ἰσχυρῶς καὶ ἐπιβλητικῶς γιὰ νὰ βρῇ πιὸ δυνατῆς φωνῆς πιὸ βαρετῆς ἀπὸ τὸν ἄδικο ἀλαλαγμό, ποῦ ἐπνίγε τῆς δίκαιες ἀσθενικῆς διαμνησῶτες. Ἀποτέλεσμα. Συνῆλθεν τὸ ταχύτερον ἢ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἐκλήθη νὰ δώσῃ λόγον ὁ Προποσεισιάτιος ὡς κατηγοροῦμενος.

Κάτι τί ποῦ ἐνθυμίζει τὴν ἀνομο καταδικὴν τοῦ Θεοφάνου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅταν τὸν κατηγόρουν ὡς ἰδιοποιοῦμενον τὴν ιδιότητα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

— Σὲ εἶπας. Ἀλήθεια φιλοσοφικῶς ὁ Θεοφάνου καὶ οἱ παράνομοι Ἰουδαῖοι ἐκραζον.

— Τί χρειάν ἔχομεν μαρτύρων.

Ὁ θρασύτερος ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος ἀπαγγέλλει κατηγορίαν κατὰ τοῦ Προποσεισιάτιου Πατρὸς Νικόδημου τοῦ Διονυσιάτιου καὶ ζητεῖ λόγον τῆς πράξεώς του.

Ὁ Προποσεισιάτιος ἤρεμος διηγεῖται τὸ συμβάν καὶ ὁμολογεῖ ὅτι δὲν σιμπερῶσε κατὰ τὰ θέομα τὴν Ἱερὰν Κοινότητα διὰ νὰ τὴν κατασιγρῇ κοινωρὸν τοῦ τηλεγραφῆματος τοῦ κ. Σοφούλη ἀλλ' ὅτι προσέβη εἰς ἐπιτέλειαν τοῦ τηλεγραφῆματος μετὰ «μωσικότητος» καὶ ταχύτητος διὰ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἐπιτολὴν τοῦ κ. Γεν. Διοικητοῦ.

Τὸν διακόπτει τὸ ἴδιον μέλος.

— Φθάνει Γέροντα, ἀρκεῖ ὅτι μόνος σου ἀναγνωρίζεις τὸ σφάλμα σου. Παρακάτω δὲν μᾶς ἐνδιαφῆρει.

Πράγματι διακόπτεται ἡ σιμπερῶσις καὶ κοινῇ ἀποφάσει καθαιρεῖται ὁ Πρῶτος τοῦ Ὄρους καὶ διατάσσεται, ὡς κοινὸς Μοναχός, νὰ ἐπιστρέφῃ σὸ Μοναστήρι του.

Αὐτὴν τὴν διήγησιν ἀκούω σὺς Καρυὰς καὶ μὲ αὐτὰς τὰς λυπηρὰς ἐπιπτώσεις ἀνικρῶ τὴν σιμπερῶσιν τῶν Καλογῶρων τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ΜΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΕΝΑΣ ΠΟΙΗΤΗΣ*

ΑΠΟΨΕ

Μιά στιγμή αγαπημένων και λησμονημένων και-
ρῶν επανέρχεται στή τραγερή ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ καὶ
μὲ εὐλάβεια, θρῆνη εὐαίσθητῃ καὶ νύχια ξάστερη τὴν
προσκύνηση τὴν ἀρχαῖκὴ κατοικία τῆς γαριῆς τῶν,
ποῦ μέσα στὴ ψυχὴ του ἔχει κίσει καὶ προχωρεῖ σὸ
κατῶφλι τοῦ κήπου τῶν καὶ βλέπει πηχτὸ τὸν ἴσκιον του
καὶ δὲν θέλει νὰ τὸν ταράξῃ. Καὶ ἱερὸ τοῦ ἐπι-
βάλλει ὁ ἴσκιος αὐτοῦ, σὲν νὰ περιμένῃ τὸ μεγάλο νε-
σιτικὸ τοῦ θανάτου. Καὶ προσκυνᾷ μονάχος του.

Ο ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΣ

Ὁ μελλοθάνατος βλέπει πῶς ἀπόψε σὸ οὐρανὸν
ἔχει σκοτεινιάσει περὶ τῶρις καὶ αἰσθάνεται ὅτι ἡ
λάμπα τῆς ζωῆς του χαμηλώνει, ὅπως χαμηλώνει ἡ
λάμπα τοῦ τραπεζιοῦ, ποῦ τέλειωσε τὸ λάδι τῆς καὶ
παρακαλεῖ θλιβερὰ θλιβερὰ τὸ γιαιτὸ νὰ τοῦ κάμῃ
τὴν ἕσπερη χάρι νὰ πληρώσῃ στὰ παιδιὰ του τὴν ἀ-
ξία τοῦ σώματός του καὶ νὰ τὸ πάρῃ σὸ ἀνατομῆδόν
του. Ἀνθρώπινοικώτερον ἰδέα δὲν μπορούσε ν' ἀναλέσῃ
καρεῖς καλλίτερον. Ἐνα θλιβερὸ μεγαλεῖο, σιὸς ἀπλοῦς
καὶ ἀπέριτους σίχους τοῦ ποιητοῦ, δίδει τὴν δύνα-
μὴν ἐπιπέσει τῶν τελευταίων στιγμῶν ἐνὸς βιοπλα-
σιοῦ, ποῦ σ' ἔλη τον τὴ ζωὴ προσπάθησε νὰ κερδίσῃ τὸ
πρωτὶ τῶν παιδιῶν του καὶ σκέπτεται ἀκόμη, — μελλο-
θάνατος αὐτοῦ, — τὰ τοῦς δόση καὶ τὸ σῶμά του. Τρα-
γικὴ θυσία τῆς ζωῆς του στὰ σημερινὰ τὰ χρόνια.

ΝΥΚΤΟΦΑΝΤΑΣΙΕΣ

Ἐνα σονέτο ποῦ περιγράφει τὸν αἰώνιο πόθο τοῦ
ἀνθρώπου, ποῦ θέλει νὰ φθάσῃ τὸ ἄφθαστο καὶ ἐκεῖ
ποῦ νομίζει, ὅτι τὸ ἔφθασε καὶ κάμνει τὴν τελευταίαν
ἀπόπειραν γιὰ νὰ φθάσῃ τὰ περιλάμπρα ἀστέρια τῆς
νύχιας, νὰ ποῦ ξεπροβάλλῃ ἡ ἀυγὴ — ὅταν
φείγῃ ἡ νύχια σέριοντίας τ' ἀστέρια — μὲ τὴ γλόχα
τῆς καὶ καίει τὰ φτερά. Τὸ σονέτο αὐτὸ, μολονότι ἀπλὸ
περικλίνει ἐν τούτοις τὸ βαθύτερον ἀνθρώπινο αἶσθη-
μα.

ΖΩΗ — ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Καὶ τελειώνει ὁ ποιητὴς τὴν πρώτην σειράν τῶν τρα-
γουδιῶν του μ' ἕνα τραγοῦδι γιὰ τὴν Ζωὴν. Καὶ θέλει
τὴν Ζωὴν νὰ ἴηε διαρκῆς τραγοῦδι, διαρκῆς μεθῶσι καὶ
νὰ μὴν εἶνε πάντα δάκρυα καὶ κλάυμιμο καὶ παρακαλεῖ
τὸν κάπηλον νὰ κερῶν καὶ τὴν λατῶρα νὰ βαρῶ καὶ ἂν
μένῃ λέγει καὶ ἕνα τελευταῖο δάκρον στὰ μάτια του, ἄς
πέσῃ κι' αὐτὸ μέσ' σὸ κρῶσι καὶ ἄς σβύσῃ καὶ εἶσι νὰ
γίνῃ ἡ Ζωὴ του — Τραγοῦδι καὶ χαρὰ !

*Αναζητεῖ ὁ ποιητὴς τὴν ὁμορφίαν καὶ ζωοποιεῖ σὲν

*Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

ἑαυτοῦ του ἂν θὰ τὴν ἀναστήσῃ. Ἄρα γε δὲν τὴν ἔχει
ἀναστήσῃ ; Πάντως ὅμως φαίνεται πῶς τὴν ἔχει ἀγ-
καλιόσει καὶ εἶσι μὲ τὸ μεθῶσι τῆς ἐμπνεύσεως πετιέ-
ται στὴ ποιητικὴ δημιουργία ποῦ εἶνε ἡ Χαρὰ τῆς
Ζωῆς τῶν ἐπιλέκτων.

ΜΕ ΤΗΣ ΦΛΟΓΕΡΑΣ ΤΟ ΣΚΟΠΟ

Ὅταν διαβάσῃ κανεὶς τὴν σειράν αὐτὴν τῶν δημοτι-
κῶν τραγουδιῶν, ἀμέσως νοιώθει, γιὰ τὰ δημοτι-
κά μας τραγοῦδια εἶνε ὡραία, μεγαλειώδη καὶ ἀθά-
νατα. Συνηθίσαιμε ὅλοι μας νὰ λέμε ὅτι αὐτὰ εἶνε
γραμμένα ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, ἐνῶ ἀπλοῦσιαι
εἶνε γραμμένα ἀπὸ τὸν ἄγνωστο ποιητὴν, ὁ ὅποιος χά-
νεται μέσα σὸ βάθος τοῦ χρόνου. Ἐνας τέτοιος ποι-
ητὴς εἶνε ὁ κ. Σπεράντιος. Τὰ δημοτικά του τρα-
γοῦδια θὰ μείνουν στὴ μέλλουσα λαογραφία καὶ ἴσως
τὸ ὄνομά του λησμονηθῇ, τὰ τραγοῦδια του ὅμως θὰ
τραγουδιῶνται πάντοτε ἀπὸ τὴν νεώτερες γενεές, ὡς
ἀπομεινάρια παλαιῶν ἀγαθῶν παραδόσεων.

Ο ΛΑΒΩΜΕΝΟΣ

Πάντα τὰ καλὰ δημοτικά τραγοῦδια, ἐκεῖνα δηλ.
ποῦ μᾶς συνεπαίρουν, ἔχουν μέσα τους τὴν ἐψηλότε-
ρη ἐκδήλωσι τῶν σκέψεων ἐνὸς λαοῦ. Τ' ἀκούει κανεὶς
καὶ μπορεῖ νὰ τὰ φέρῃ ὡς ὑπόδειγμα μεγαλειώ-
δους ποιήσεως καὶ ἐκδηλωτικῆς ἐκφράσεως τῶν συ-
ναισθημάτων μιᾶς γενῆς. Ἐνα τέτοιο τραγοῦδι εἶνε
καὶ ὁ Λαβωμένος. Τί ὡραιότερον, τί μεγαλοπρεπετέ-
ρα ἐκδήλωσις τῆς λεβεντιάς τῶν ἡρωϊκῶν ἐκείνων
παλημαριῶν μας ποῦ πέθαιναν καὶ ζητοῦσαν μιὰ μό-
νο χάρι : νὰ μὴ πέσουν οὔτε πεθαμένοι στὰ χέρια τοῦ
ἐχθροῦ. Καὶ ὁ λαβωμένος μονάχος σὸ βουνὸ, μὴ
βλέποντας σὲντροφο γύρω του, παρακαλεῖ τὸν αἰετὸ
νὰ τὸν πάρῃ καὶ νὰ τὸν φέρῃ ἀπάνω ψηλὰ, ὅπου ὁ
ἐχθρὸς δὲν θὰ τὸν βρῇ. Καὶ ἐκεῖ ζητεῖ νὰ ταρῇ. Νὰ
σκάψῃ ὁ αἰετὸς, ὁ παροικιῶδης περὶ σὲντροφο τῆς
λεβεντιάς, τρεῖς ὄργιες βαθειὰ, γιὰ ν' ἀποκοιμηθῇ.
Καὶ σκέπτεται νὰ πεθάνῃ ὡραία. Ν' ἀκούῃ καὶ σὲν
τάφου του ἀκόμη, τὸ τραγοῦδι τῆς λεβεντιάς, γιὰ τὴν
ὅποια ἔζησε, εἰπωμένο ἀπὸ φλογέρες γλυκομίλητες
καὶ νὰ βλέπῃ τοῦς λεβέντες νὰ χορεύουν μὲ τὴν ἀγί-
λητες νιές.

Ὅλοι οἱ πόθοι τῆς λεβεντιάς μαζωμένοι τὸν θάνα-
το γλυκὸ καὶ ἐπιθυμητὸν.

Τάχα καὶ οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ δὲν ἐξέμνησαν εἶσι
ἀπλᾶ τὴν ἀθάναση Ἑλληνικὴν λεβεντιὰ ; Κοὶ ὁ ποιη-
τὴς ποῦ τὸ ἐμπνεύσθη καὶ τῶραγε τὸ ποίημα
αὐτὸ δὲν εἶνε ἄξιος τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς λεβεν-
τιάς ;

(Συνέχεια)

Z. ΜΑΚΡΗΣ

*Απὸ τοὺς «Πεζοὺς Ρυθμοὺς» τοῦ κ.Ζ. Παπαντωνίου

ΚΟΝΣΕΡΤΟ

Τοῦ Μπετόβεν ἡ Ἐννάτη μᾶς πῆρε καὶ τα-
ξειδέψαμε, ἀγαπημένη, θεῖο ταξειδί ! Ἀτάρα-
χτη καὶ βέβαιη γιὰ τὸ δρόμο τῆς, ἡ Ἐννάτη,
μᾶς πῆγαινε στὸ ἄστρο τῶν Ἰδεῶν.

ὦ ! μὴν τὸ πῆς ποτὲ τί εἶδες. Νὰ τὸ θυμᾶ-
σαι μόνον σὲν εἶσαι ὡραία μόνον σὲν εἶσαι πολὺ
δυστυχισμένη. Στὸ βαϊνότερον φῶς τῶν ματιῶν
σου ποῦ δὲν τὸ βλέπει κανεὶς, οὔτε ἡ ἀγάπη κρά-
τησε τῆς ἀθάνατες μορφῆς ποῦ καταδέχτηκαν
νὰ τῆς κυττάξωμε. Εἶδαμε τῆς γραμμῆς ποῦ
ὄνειρεύονται τὰ μάρμαρα ἐδῶ μὲ τὸ φεγγάρι.
Εἶδομε ὅσα συλλογίζονται τὸ βράδυ τὰ γεωμέ-
κα δέντρα. Γνωρίσαμε τοὺς λογισμοὺς τῶν νε-
ρῶν τὴν ὥρα τῆς δύσης. Τῆς ὑπέριστες μορφῆς,
τοὺς τύπους ἀντικρούσαμε. Στὸν χρόνον τῶν στο-
χασμῶν, τὸ κουρασμένο μας πνεῦμα ἐλούστηκε.
Στὴν πηγὴ τῆς καλωσύνης τὸ περιστέρι τῆς ψυ-
χῆς μας ἤπιε.

*Απὸ τὸν «Ἐσπερινὸν» τοῦ κ. Γ. Πολέμη

ΝΑΥΣΙΚΑ

Ὁραῖες ἡ δυνατές, ὅ,τι κ' ἂν εἶστε,
γυναῖκες, ποῦ σᾶς τῶραφεν ἡ Μοῖρα
νὰ σᾶς δοξάσῃ ἐνὸς Ὀμήρου ἢ λύρα,
ἢ Ναυτικὰ περνᾷει, πκραμερῖστε.

Περνᾷει, χαμωθρεῖ κ' ἀναθαρρῦσει,
γιατ' εἶν' αὐτὴ ἡ ἀλθινοῖ κ' ἡ μόνη
γυναῖκα. ποῦ τὸ φθῶνο ἀποσταμόνει
κ' ἐπαίνους δὲν ψιφᾷ μῆτε γυρεῦσει.

Μόνον τὸ λύχνο τῆς ἐστίας φροντίζει
νὰ τὸν κρατεῖ ἀναμμένο νύχτα-μέρα
ὑπομονετικὴ καὶ χρυσοχέρα
μὲ προκοπῆς ἰδρωτὰ τὸν ποτίζει.

Τὸ σπῖτι ἀπὸ τὰ θέμελα ἕως τὴν στέγη
τὴν καθρεφτίζει κ' ἔταν λείπη ἀκόμη

Λοιπὸν δίκαια πονούσαμε ! Λοιπὸν ὅσα τολ-
μήσαμε νὰ πιστέψωμ' τόσον καιρὸ — ἦταν ἀ-
λήθεια. Ἐκεῖ ἀπάνω βρήκαμε τὸ σκοπὸ τοῦ
πόνου. Μὴ φοβηθῆς ποτὲ πᾶ τὴν ἀσκήματα τῶν
ἀνθρωπίνων ψυχῶν — τὴ φορὴν τῆς μοῖρας.

Μὴ φοβηθῆς τίποτα — παρὰ συλλογίσου ὅ-
ταν ὑποφέρεις, τὸ Ταξειδί ! Τὸ πλοῖο τῆς Ἐν-
νάτης θυμίσου ὅταν ἄραξε στὸ ἄστρο τῶν Ἰ-
δεῶν — τοῦ Πλάτωνα θυμίσου, ὄρθῳ, σὲ λι-
βάδι ἄσπρο ἀπ' ἀνθούς, καθὼς κτύπαζε μακροῦ
τῆς Ἰδέες νὰ λούζωνται στὴ θάλασσα τοῦ γα-
λάζιου !

Εὐλογημένη αὐτὴ ποῦ μᾶς πῆρε στὸ πλοῖο
τῶν ἡχῶν αὐτῆς ποῦ μᾶς πῆγε στὴν αἰτία τοῦ
κόσμου — εὐλογημένο τὸ θλιβερὸ του πνεῦμα
ποῦ μᾶς ταξειδέψα. Βυθίσου γιὰ πολὺν καιρὸ
στὸν ἑαυτὸν σου. Σιωπὴ — σιωπὴ.

Δὲν ἔχει γνώμη, μὰ ἡ δικὴ τῆς γνώμη
τὸ διαφαντεῦει. Ὅπου τὸ χέρι ὀρέγει.

μοτχοβολᾷ ἀπ' τὸ γλυκὸ ἀρωμὰ τῆς
ἀντιλαλεῖ ἡ φωνὴ τῆς κ' ἂν σωμαίνῃ.
Ἐξω ἀπ' τὸ σπῖτι ἀδιάφορη διαθαίνει,
τόσο ποῦ λησμονεῖ καὶ τὸ ὄνομά τῆς.

Στὸ σπῖτι ὁ νοῦς τῆς, πάντοτε στὸ σπῖτι
καὶ σ' αὐτοῦς καὶ σ' αὐτὰ ποῦ ἡ θύρα κλείνει
Κι' ἂν κάποτε ἡ καρδιὰ τῆς κάπου κλίνει,
ἡ Ἀθηνᾶ ὀδηγεῖ τὴν Ἀφροδίτη.

Κόρη — γλυκεῖα τῆς μάνας τῆς ἐλπίδα
καὶ τοῦ πατέρα τῆς κρυφὸ καμᾶρι
γυναῖκα — εὐτυχισμένος ποῦ τὴν πάρει
μητέρα — τὴν εὐγνωμονεῖ ἡ πατρίδα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Τὸν μῆνα αὐτὸν αἱ Συναυλίας ὑπῆρξαν ἀφθονόταται. Σχεδὸν δὲν παρήλθεν ἡμέρα ποῦ δὲν ἐδόθη καὶ ἀπὸ μία συναυλία. Εἰς τὸ Ὠδεῖον, εἰς τὰ «Ὀλύμπια» εἰς τὸ «Ἀττικόν», ὅλοι οἱ καλλιτέχναι καὶ αἱ καλλιτέχνιδες ἐπέδειξαν τὰ μουσικὰ των τάλαντα, καὶ παρέσχον εἰς τὸ φιλόμουσον κοινὸν, τὴν εὐχαρίστησιν μιᾶς καλλιτεχνικῆς ἀπολαύσεως.

Πρώτην ἀπὸ τὰς συναυλίας πρέπει νὰ σημειώσωμεν «Τὴν Παιδικὴ Ἡλικία τοῦ Χριστοῦ», τὸ ὁρατόριον τοῦ Μπερλιόζ, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὰ «Ὀλύμπια» ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Οἰκονομίδου. Τὸ μουσικὸν αὐτὸ ἔργον ἐξετελέσθη πρώτην φορὰν εἰς τὸ Παρίσι τῷ 1854 καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα συμφωνικὰ ἔργα, ἐπεβλήθη δὲ καὶ ἤρρεσε διὰ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν εὐγένειαν τοῦ ὕφους του. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀσυνήθους καὶ δυσχεροῦς διὰ τὴν λεπτότητα τοῦ ἔργου, ὑπῆρξε ἐπιτυχεστάτη. Ἰδίως τὸ μέρος τὸ ἐκτελεσθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Τριανταφύλλου ἀπεδόθη μὲ ἑξαιρετικὴν τέχνη. Ὅπως ἐπίσης ὠραία ἐτραγουδήσε καὶ ἡ δις Κατσιμαντῆ, καὶ ὁ κ. Βλαζόπουλος.

Ἡ Παιδικὴ ἡλικία τοῦ Χριστοῦ ἐπανελήφθη δις καὶ αὐτὸ εἶνε μία ἀπόδειξις τῆς μεγάλης του ἐπιτυχίας.

Μουσικὸν ἐπίσης γεγονός ἐθεωρήθη καὶ ἡ Συναυλία τοῦ κ. Φαραντάτου ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὸ Ὠδεῖον Ἀθηνῶν. Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας ὑπῆρξεν ἴσως βαρὺ καὶ σοβαρὸν δι' ἀκροατήριον, ὅπως τὸ Ἀθηναϊκόν. Ἀλλὰ ἡ τέχνη τοῦ Ἑλληνος πιανίστα εἶνε τόσο μεγάλῃ καὶ τόσο ἐπιβλητικῇ ὥστε κατώρθωσε ὄχι μόνον νὰ τέρψη ἀλλὰ κυριολεκτικῶς νὰ συναρπάσῃ, ἰδίως εἰς τὴν Οὐγγρικὴν Ραιψωδίαν τοῦ Λίστ, εἰς τὴν ὁποίαν χειροκροτήθη μὲ ἕναν ἐνθουσιασμὸν ἐλικρινῆ καὶ ἀσυνήθιστον.

Ἀλλὰ καὶ αἱ Λαϊκαὶ Συναυλίας ἐξηκολούθησαν μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ «Ἀττικόν». Ἐξετελέσθησαν ἔργα τῶν Σοῦμπερ, Σαίν-Σάνς, Μένδελσον, Βάγνερ, Ἀρόρζακ καὶ Γκρικ. Ἡ διεύθυνσις τῆς ὁρχήστρας ὑπὸ τοῦ κ. Μπουστιντού ἀρκετὰ ἐπιτυχῆς, ἰδίως εἰς τοὺς «Ἀρχιτραγουδιστὰς» τοῦ Βάγνερ. Ἐπίσης πολὺ καλὸς ὁ βιολιστὴς σολίστας κ. Σούλτζε εἰς τὸ Κονσέρτον τοῦ Μένδελσον. Τὸ αὐτὸ ὅμως δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ καὶ διὰ τὴν κ. Βελουδίου. Ἐπαιξε ὡς σολίστα μὲ τέτοια νευρικότητα ὥστε ἀσφαλῶς ἠδίκησε τὸν ἑαυτὸν της, διότι ἕως τῶρα εἶχε τὴν φήμην μιᾶς καλῆς παινίστας.

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἦτο ἡ συναυλία τῆς Δος Γεννάδη, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασοῦ. Ἡ Ἑλληνὶς καλλιτέχνης ἐτραγουδήσε μὲ τὴν γνωστὴν τέχνη της καὶ ἐξετέλεσεν ἐπιτυχῶς ὅτι περιελαμβάνετο εἰς τὸ ἐκλεκτὸ πρόγραμμά της.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἡ Ἑταιρία τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν ἐκλείσει ἐφέτος τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων της εἰς τὸν Παρνασσόν, μὲ τὴν ὁμιλίαν περὶ «Χριστιανικῆς τέχνης τῶν Ἀθηνῶν» τοῦ κ. Ν. Καλογεροπούλου. Ὁ ἤθως ὠμίλησε μὲ πολλὴν χάριν περὶ τῆς οἰκοδομικῆς τέχνης ἐν Ἀθήναις καὶ Ἀττικῇ καθὼς καὶ περὶ ἀγιογραφίας καὶ γλυπτικῆς, καὶ ἐπέγραψε τὴν διάλεξίν του μὲ ἐνδιαφερούσας πληροφορίες διὰ τοὺς ζωγράφους οἱ ὁποῖοι ἔδρασαν εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῶν.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἑταιρίας τῶν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Καραθεοδωρῆς, ὠμίλησε περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς σχετικότητος, ἐπὶ τῶν θεμελιωδῶν ἡμῶν ἀντιλήψεων, ἐπὶ τῆς γνωστῆς θεωρίας τοῦ Ἀϊνστάϊν.

Ὁ κ. Καραθεοδωρῆς ἐχειρίσθη τὸ δύσκολον θέμα του μετὰ πολλῆς σαφηνείας καὶ μεθοδικότητος, καὶ ἀνέπτυξε τὰ τέσσαρα θεμελιώδη προβλήματα, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν ἐξήγησεν ὁ Ἀϊνστάϊν διὰ τῆς θεωρίας του. Κατέληξε δὲ εἰς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα. Ὁ Ἀϊνστάϊν ἀπῆλλαξε τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν τῆς πέδης τῶν προκαταλήψεων, — τοῦ ἕκ τῶν προτέρων παραδεδεμένου. — Ὁ Ἐυκλείδης, ὁ Νεύτων καὶ ὁ Ἀϊνστάϊν εἶνε οἱ τρεῖς ἀστέρες, οἱ ὁποῖοι θὰ λάμπουν εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν στερέωμα καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ σημερινοὶ πόλεμοι τῆς ἀνθρωπίνου θὰ ἔχουν λησμονηθῇ καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἱστορικούς.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἐξακολουθοῦν αἱ Ἐκθέσεις εἰς τὴν Συναίαν Ἀκαδημίαν. Τὸν κ. Μαζέαν διεδέχθη ἡδὴ ὁ κ. Μπρατόδης, ὁ ὁποῖος ἐκθέτει εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι εἶνε ὅλαι παρμένα ἀπὸ τὸ Ἅγιον ὄρος. Ὁ καλὸς καὶ εὐδυνεῖδος ζωγράφος εἰς τὴν νέαν αὐτὴν ἐκθεσίαν του ἐμφανίζεται ἔτι ἀλλαν, πολὺ καλλιτέραν μορφήν. Τὸ ὄρεδόν του ἐστερεώθη, ἡ τέχνη του ἐπῆρε κάποιαν ἄλλην δημιουργικότητα καὶ τὸ χρῶμά του ἐξωτιόθη καὶ ἐξαντάνεσεν. Ὡρισμένως ἀξίζει νὰ ἐπισκεθῇ κανεὶς τὴν ἐκθεσίαν τοῦ κ. Μπρατόδου, ἂν θέλει νὰ διγκρινθῇ ἀπὸ τὰ παράδοξα καὶ περιδοξα μνημεῖα τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Εἰς ἑκατὸν καὶ πλέον ἔργα ἀνέρονται οἱ πίνακες τοὺς ὁποῖους ἐκθέτει, ὁ Ρώσος κ. Ντῶνκελ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἀρκείου τῶν Ἑλλανίδων. Μεταξὺ ὄλων τοῦ ἔργου του, τὸ πλέον ἴσως ἐνδιαφέρον εἶνε οἱ διακοσμητικοὶ συμβολικοὶ πίνακες του. Ὅπως ἐπίσης πολὺ ἐνδιαφέρον προκαλοῦν μιὰ σειρά μικρῶν πινάκων ζωγραφισμένων μὲ μελάνην διαφόρων χρωμάτων, εἰς τοὺς ὁποῖους ἐκδηλοῦνται μὲ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον, ὅλη ἡ λεπτὴ καὶ δυνατὴ προσωπικότης τοῦ καλλιτέχνου.

Ἄν γένει ἡ ἐκθεσίς τοῦ κ. Ντῶνκελ εἶνε ἀπὸ τὰς πλέον ἐνδιαφερούσας καὶ εἰλικρινῶς πολὺ τὴν προσοχὴν τοῦ παρ' ἡμῶν φιλοτέχνου κόσμου.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ Πολυτεχνείου εἶναι ἐκτεθειμένοι καμιά τριανταριά πολεμικοὶ πίνακες τοῦ στρατιωτικοῦ ζωγράφου μας κ. Προκοπίου. Μιὰ ἀληθινὴ σοβαρὰ καὶ ἐπιμελημένη ἐργασία ποῦ γιὰ νὰ γίνῃ ζητοῦσε δύναμι ψυχικὴ καὶ πρὸ παντὸς αἰσθήμα. Ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ζωγράφους μας δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἀναπαραστήσῃ τῆς σκηνῆς αὐτῆς τῆς τόσο φευγαλέας. Εἶναι ἡ ἀπεικόνισις μιᾶς στιγμῆς, μιᾶς στιγμῆς ἐξυψώσεως μέσα στὸ θόρυβο τῶν μαχῶν. Χωρὶς νὰ θέλουμε νὰ κάνουμε τεχνοκριτικὴ σημειώσουμε ἀπλῶς τοὺς ὠραίους πίνακες «Μέχρις ἐσχάτων», «Ἐμεῖς δὲ νικηθήκαμε», «Ὁ ἐκδικητὴς», «Μὲ τὸ γλυκογάραγμα» κ. τ. λ. Ἐλπίζουμε πὼς τόσο ἡ Πολιτεία, ὅσο καὶ ὁ Λαὸς θὰ ἐπιβραβεύσῃ καὶ θὰ συντρέξῃ μίαν ἐργασίαν, στὴν ὁποίαν ὁ τεχνίτης της ἀφιέρωσε μίαν ὀλόκληρη ζωὴ.

ΜΕΝΙΑΗΣ

ΘΕΑΤΡΑ

Ἡ Ἡλέκτρα τοῦ Ἐυριπίδου, κατ' ἑμμετρον μετὰφρασίαν τοῦ κ. Πολέμου, ἐδόθη εἰς τὸ βασιλικὸν θέατρον, ἔτι τοῦ θιάσου τοῦ Ὠδεῖου. Ἡ Δις Κοτώλη εἰς τὸν βαρὸν ὄλον τῆς Ἡλέκτρας ἐδείχθη ἰπέρροχος, ἰδίως δὲ εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην πράξιν. ὅπου κατώρθωσε νὰ φανερώσῃ ὀλόκληρον τὴν τραγικὴν της δύναμιν. Ἐπίσης καλὸς ὡς Ὁρέστis καὶ ὁ κ. Δεδούνης.

Τὰ θερινὰ θεάτρα μὲ τοὺς θιάσους τῶν ἀναδιγκροτουμένων ἤρχισαν ἡδὴ τὰς παραστάσεις των. Ἐπίσης ἤρχισαν νὰ ψιθυρίζονται εἰς τὰ θεατρικὰ παρασκῆνια τὰ νέα πρωτότυπα ἔργα.

Πρώτος ὁ κ. Ξενοπούλος ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὸν θιάσον Κυβέλης τὸ νέον του ἔργον. Ἄν καὶ δὲν ἐγνώσθη ἀκόμη ὅτις τίτλος, ἐν τοῦτοις, φαίνεται, ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ξενοπούλου θὰ ἔχη τὴν ἴδια ἐπιτυχία, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ μερικὰς ἀκριτοῦθους πληροφορίες.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ.— Τελευταία ἐπαίχθη πάλι σὲ μιὰ σειρά παραστάσεων τὸ γνωστὸ δρᾶμα τοῦ Henry Bataille ὁ «Ἐμφυχοτής», αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως χωρὶς τὴν Κοτοπούλη, διότι τὸ ρόλο της Ρενέ Νταρτιέ ἐπαιξε ἡ κ. Γιώτα Λάσκαρη «Ὁ Ἐμφυχοτής» εἶναι ἕνα ἔργον ἐπαναστατικὸ, ἀρκετὰ ἐπαναστατικὸ, ἴσως ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα τοῦ Γάλλου συγγραφέως, ποῦ δὲν περιορίζεται μόνον νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλαιοκρατικὴν τάξιν μὲ τὰ λόγια εἰς τοὺς σημερινούς ψεύτικους θεσμούς της κοινωνίας ποῦ ζοῦμε. Ἡ Ρενέ Νταρτιέ εἶναι ἕνα κορίτσι ποῦ κατ'ἀρχὴν ἀπὸ ἄλλον πατέρα καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Νταρτιέ. Σ' ἕνα τέτοιο πλᾶσμα, ἀθῶο καὶ τρυφερό, στρέφεται ὅλη ἡ ποταπότης τῆς σημερινῆς ἀνθρώπου κοινωνίας μας· γιὰ αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀθῶα, καὶ πρόκειται σ' ὅλη της τὴ ζωὴ νὰ φέρῃ τὸ στίγμα τοῦ μητρικοῦ της σφάλματος. Μὰ ὁ πατέρας της ὁ Νταρτιέ, ποῦ εἶναι ἕνας ἀνθρώπος ἐλεύθερος εἰς σῶμα καὶ εἰς πνεῦμα, τὴν ἀγαπᾷ τρυφερὰ καὶ ἀπεριόριστα, καὶ τῆς δίνει εἰς τὴ καρδίαν του τὴ θέσιν ποῦ τῆς πρέπει διὰ τὸ χαρακτῆρά της καὶ τὰ σπάνια πνευματικὰ χαρίσματά της. Κ' εἶται μὲ τὸν καιρὸ γίνεται ὁ ἀληθινὸς πνευματικὸς πατέρας της, αὐτὸς ποῦ τῆς ἐφύσησε τὴ ζωὴ, τὸ φῶς, τὴν ἀλήθειαν· ὁ ἐμφυχοτής της. Τὸ δρᾶμα αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ καλὰ γραμμένο, ὁ δὲ διάλογός του θαυμάσιος. Ὁ κ. Μυράτ εἰς τὸ ρόλο τοῦ πατέρα

Νταρτιέ ἐπαιξε πολὺ καλά, ἦταν κυριολεκτικῶς στὸ ρόλο του.

Ἡ κ. Λάσκαρη εἰς τὸ ρόλο τῆς Ρενέ, δὲν ἔφτασε βέβαια τὴν Κοτοπούλη, μὰ ἐπαιξε ἀληθινὰ, φυσικὰ καὶ τρυφερὰ· εἰς τὸ ρόλον αὐτὸν μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι ἔχει μίαν ἐπιτυχία. Πολὺ καλὸς ὁ κ. Ἀργυρόπουλος στὸ μικρὸ ρόλο τοῦ Βαρόνου Βέιλ. Ἐπίσης ἐπαιξαν καλὰ ἡ κ. Μυράτ καὶ ὁ κ. Μαρμίας. Ὁ κ. Ἀποστολίδης ὅμως ὡς Ζιμπέρ δὲν ἐπαιξε τόσο καλά.

ΑΠΟΛΛΩΝ. (Θίασος Κυβέλης).— Ὑστερα ἀπὸ ἀρκετὸ καιρὸ παρουσιάσθησαν πάλι εἰς τὴν σκηνὴν τὰ δύο κορίτσια τῆς Κυβέλης, Ἀδελφ. Μιράντα Μυράτ καὶ Ἀλίκη Θεοδωρίδη. Παίζανε καὶ αἱ δύο ὡς πρωταγωνίστριαι τρία μονόπρακτα, τὰ δύο γνωστὰ ἀπ' ἄλλοτε καὶ τὸ τρίτο ἡ «Σπίθα» πρώτη φορὰ καὶζόμενον ἀπὸ μέρους των. Εἶναι βέβαιον πὼς ἡ Δις Μυράτ ἔχει ἕνα ταλέντο, ποῦ περιέχει τὴν φυσικότητα, θεατικότητα, καὶ τρυφερότητα, ὥστε μπορεῖ θαυμάσια νὰ παίξῃ κάθε ρόλο τῆς ἡλικίας της. Τόσο εἰς τὰ καλὰ, καθὼς καὶ στὴ «Σπίθα», ὡς Ρένα ἐπαιξε πολὺ καλά. Μποροῦμε ἀκόμη νὰ ποῦμε πὼς εἰς τὸ παίξιμό της δὲν προσπαθεῖ διόλου νὰ μιμηθῇ· καίζει ἀπλούστατα καὶ φυσικὰ, καὶ γι' αὐτὸ εἶνε πολὺ καλὴ. Ἡ Δις Θεοδωρίδην ἔχει ἐπίσης ἕνα ἀναμφισβήτητον ταλέντο. Εἰς τοὺς ρόλους τῶν μικρῶν κριτικῶν ἔχει μιὰ μονοπωλιακὴ καὶ ἀποκλειστικὴ δική της ἐπιτυχία. Ἴσως μόνον ὅτι ἐνθῦμιζε στὸ παίξιμό της πολὺ τὴν μητέρα της. Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως θὰ ἀναπτύξῃ μιὰ ἐντελῶς δική της καλλιτεχνικὴ προσωπικότητα, μακρὰ ἀπὸ κάθε ἐπίδραση, ἀκόμα καὶ φυσικῇ, ὡς θυγατὴρ τῆς Κυβέλης. Θὰ σημειώσουμε ἀκόμη πόσο χαριτωμένη ἦταν στὰ «Τριαντάφυλλα ὄλο το χρόνο». Ὁ κ. Γαβριηλίδης στὴ «Σπίθα» ἐπαιξε θαυμάσια.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΥ ΤΑΝΑΔΙΑ : «Τὸ φῶς ποῦ καίει». Ἐκδόθη «Γραμμάτων». Ἀλεξάνδρεια, 1929.

Ὁ γνωστότατος ποιητὴς κ. Τανάδιας ἐξετάζει στὸ ἔργο του αὐτὸ ὅ,τι βαθύτερο καὶ οὐσιαστικώτερο μπορούσε νὰ ἀπασχολήσῃ τὸ πνεῦμα ἐνὸς σκεπτομένου ἀνθρώπου. Τὸ ἔργον του τὸ διαιρεῖ εἰς τρία μέρη. Εἰς τὸ πρῶτο μέρος ἐξετάζονται οἱ τρεῖς παγκόσμιες θεωρίαι ποῦ ἀπασχολήσανε ὡς σήμερον τοὺς ἀνθρώπους, ντυμένες σὲ τρία σύμβολα. Ὁ Προμηθεύς, ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀπολύτου σκέψεως, τοῦ ὀληρητῆ Νου, ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀνθρώπος τῆς καρδιάς, τοῦ ἀσθηματός, τῆς Ἀγάπης, καὶ ὁ Μῶμος ποῦ συμβολίζει εἰς νεώτερας θεωρίας διὰ τὴν ἀναγέννησιν καὶ καλλιτέρευσιν ὅλης τῆς ἀθλίας σημερινῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Μέσα στὴν φιλοσοφικὸν αὐτὸν διάλογο ἀναλύεται ὅ,τι ἀπασχολήσῃ σήμερον τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα· ἡ ζωὴ, ἡ σκέψις, ἡ καρδιά, ὁ ἠθικὸς νόμος, ἡ θεωρία τῆς ἀγάπης ἀναλύονται καὶ συγκροτοῦνται μὲ τὸν ἀπλούστερον τρόπο. Καὶ βγαίνει τὸ συμπέρασμα πὼς μόνον μὲ μιὰ ἐπίγνωσιν τῆς ζωῆς, κατανόησιν τῶν στοιχείων της, καὶ ὀλικὴ ἐξασφάλισι αὐτῆς, μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ὁ κόσμος διὰ τὴν ἀναζητήσῃ ἄλλα πνευματικώτερα ἀγαθὰ.— Στὸ δεύτερον μέρος, τὸ ἰντερμέδιο, περιέχονται τὰ ποιητικώτερα ποιήματα ποῦ γράφηκαν ἀπὸ μιὰ τρυφερὰ παθητικὴν καρδιά: «Ἡ Μάννα τοῦ Χριστοῦ», «Ἡ Μαγδαληνὴ», «Ἡ Μάννα Γῆ», «Ὁ Δικαιολόγος».— Στὸ τρίτο μέρος περιέχεται τὸ τραγῶδι τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Ὀδηγητῆ.

Ἡ πραγματικὴ ἀξία τοῦ τόσῃς μεγάλῃς φιλοσοφικῆς ἰδέας ἔργου, ἔγκειται πρὸ παντὸς εἰς τὸ δημιουργικὸ μέρος τοῦ βιβλίου, ἐκεῖ δηλαδὴ ποῦ μᾶς παρουσιάζει καὶ ἀποδεικνύει πὼς «ἡ εὐτυχία πρέπει νὰ πηγάζῃ ἀπὸ τὰ πράγ-

ματα διά να μορφή να σταθῆ μέσα μας». Ο κ. Τανά-
λιος δὲν περιορίστηκε μονάχα σὲ μιὰ θεωρητικὴ συζήτηση
τοῦ θέματος, ἀλλὰ μᾶς ἐδείξε μὲ τὸν πῶ θετικὸ τρόπο
τὸν δρόμον διὰ νὰ βροῦμε ἀπ' αὐτῆ τῆ κόλασι τῆς σημερι-
νῆς ψευτιᾶς πὸς ζοῦμε. Διότι βέβαια κόλασις εἶναι ἐκτός
ἂν κανένας εἶναι τόσο ἀναίσθητος ὥστε νὰ μὴ διακρίνη
ποῦθενᾶ ψευτιά, ἀδικία, κλεψιά, ἀτιμία καὶ οσπίλα.

Τὸ ἔργο ξεχυλίζει ἀπὸ ποίησι κι' ὄρμη' καὶ πρόκειται
νὰ καταλάβῃ μίαν ἀπὸ τὰς καλλιτέρας θέσεις τῆς Ἐλ-
ληνικῆς Σκέψεως.

ΠΕΤΡΟΥ ΠΙΚΡΟΥ : «Χαμένα κορμιά». Ἐκδο-
τικὸς οἶκος Γανιάρη. Ἀθήναι 1922.

Τὰ δηγήματα τοῦ κ. Πικροῦ πὸς περιέχονται σ' ἀν-
τὸν τὸν τόμον εἰναι πραγματικά, πολὺ πραγματικά. Παρμέ-
να καὶ διαλεγμένα ἀπὸ τῆ ζωῆ μὲ μάτι τεχνίτη, εἶναι ἀ-
ποδομένα μ' ἕνα τέτοιον τρόπο, πὸς νὰ ξεσκεπάζουν καὶ
νὰ δείχνουν τέλεια τὴν ἀθλία κοινωνία πὸς ζοῦμε. Ἡ ση-
μερινή κατάστασις τῆς κοινωνίας, ἡ ἀθλιότης τῆς, εἶναι
ἀδρᾶ καὶ μὲ πλοῦσια χρώματα ζωγραφισμένη. Θύματα
τῆς φτώχειας, τοῦ πᾶθος, τῆς φρικτῆς σημερινῆς κοι-
νωνίας τὰ «χαμένα κορμιά», εἶναι αὐτὰ πὸς μὲ μίαν ἄλλη
κοινωνία, κι' ἄλλας ἀπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας θὰ
μποροῦσαν νὰ ζήσουν ἐλεύθερα καὶ τίμια. Ἡ δυστυχία
τους, ἡ ἐκμετάλλευσίς τους προκαλεῖ τὸν οἶκτον καὶ τὸν
πῆνον. Γιατὶ κυρίως εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον φθάνουν ἀπὸ τῆ
φτώχεια, τῆ δυστυχία καὶ τῆ διαφθορά. Καὶ ἡ σημερινή
μας κοινωνία προστατεύει ἐκσῆμως ἕνα τέτοιον
τρόπον ζωῆς πολλῶν ἀτόμων. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ ἀσχημέτε-
ρον. Τὰ «Χαμένα κορμιά» εἶναι ἕνα καλὸ βιβλίον πὸς θᾶ-
ξιζε νὰ διαβασθῆ.

«ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ» Ἐπιμελείη Κ.
Σκόκου. Ἔρ. 3, 4, 5 καὶ 6. Ἐκδοτικὸς οἶκος Ζητιά-
κη, Ἀθήναι.

Περιέχονται κατὰ σειράν ποιήματα Βαλαωρίτη, Λα-
σκαράτου, Σολομοῦ, Ἀχ. Παράσχου, Χριστοπούλου, Βη-
λαρᾶ, Ραγκαβῆ, Τυπάλδου, Κροστάλλη, Μαβίλη, Δροσί-
νη, Νιρβάνη, Πορφύρα, Μαλακάση, Καμπούρογλου, Σου-
ρεῖ, Δ. Παπαρηγοπούλου, Ἀγγ. Βλάχου, Γ. Παράσχου,
Δ. Βαλαβάνη, Θ. Ὀρφανίδη, Παν. Σούτσου, Δ. Κόκκου,
Στέφ. Μαρτζώκη, Κων. Σκόκου. — Πρόκειται νὰ ἐκδο-
θῶν καὶ ἄλλα ἔξι ἀκόμη τομίδια.

Γ. ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας. Τόμος Β'. Ἐξεδόθη
ἀπὸ τοῦ συγγραφέως κ. Α. Α. Ζωγράφου ὁ δεύτερος τόμος
τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας. Περὶ τοῦ ἔργου
ἢ Ἐλλ. Ἐπιθεωρησις θὰ γράψῃ προσεχῶς. Πωλεῖται εἰς 6
λίρα τὰ μεγάλα βιβλιοπωλεῖα καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ. Ὅδος
Βερανζέρου ἀρ. 14.

Τὸ Βοτάνι τῆς Ἀγάπης. Ἐκκλινοφόρησε εἰς δευτέραν ἐκ-
δοσὶν τὸ γνωστὸν ἀγορτικὸν μυθιστόρημα τοῦ κ. Αροσίνη.
Τὸ Βοτάνι τῆς Ἀγάπης. Τὸ ἔργον καλαιὸν ἄλλ' ἀνεκτὸν ὄ-
λην τὴν δόξον τοῦ ἐκλεκτοῦ ταλάντου τοῦ κ. Αροσίνη θεω-
ρεῖται ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα ἔργα τῆς νεοελληνικῆς
φιλολογίας. Ἐκδοσις I. N. Σιδέρη.

Ἀμάραντα Ἐπίσης εἰς δευτέραν ἐκδοσὶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ἰ-
δίου ἐκδότου κ. I. Σιδέρη, ἐξεδόθη καὶ ὁ ποιητικὸς τόμος
τῶν ἔργων τοῦ κ. Αροσίνη ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀμάραντα». Τὰ
Ἀμάραντα διακρίνονται διὰ τὸν φερὸ αἰσθημα πὸς δια-
κρίνει κίθε ποίημα καὶ κίθε στροφὴν. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἀ-
μαράντων ἀποτελεῖ ἀληθῆς πνευματικὸν ἐντρυφήμα διὰ τὴν
ἀνάγνωσίνην.

Βασιλεὺς Ἀηλιόλαος καὶ Σπασμένα Μάρμαρα. Ἐργα
καὶ τὰ δύο τοῦ κ. I. Πολέμη. Ἐδοσις I. N. Σιδέρη. Τὸ

πρῶτον εἶνε ἡ γνωστὴ δραματικὴ παράδοσις τῆν ὁποία ὁ κ.
Πολέμης ἐδραματοποίησε καὶ παρουσίασε ἕνα ποιητικὸν καὶ
ἀριότιτον ἔργον. Τὰ Σπασμένα Μάρμαρα εἶνε ἕνα
μέρος τοῦ ποιητικοῦ ἔργου τοῦ ποιητοῦ τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ
βαθύτατα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναγνώστου του.

Εἰς τὰ Πτερὰ τοῦ Θανάτου καὶ τὸ Ρόδον τῶν Γαδείρων.
Τὰ δύο αὐτὰ ἔργα ἀνήκουν εἰς τὸν κ. Ἄγγελον Τανάγρα.
Εἶνε καὶ τὰ δύο μακρὰ μυθιστορήματα γραμμένα μὲ τὸ γνω-
στὸν ποιητικὸν ὄργανον τοῦ συγγραφέως.

Πωλοῦνται παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. I. N. Σιδέρη.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς Ἑστίας ἡ Ἱστορία
τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους τοῦ σοφοῦ Βυζαντινολόγου καὶ
Κρηνητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων Charles
Diehl, κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἐν Χίγῃ πρεσβευτοῦ μας κ.
Ἐμμανουὴ Γ. Καψάμπη. Ὅπως καὶ ὁ ἴδιος ὁ συγγρα-
φεὺς ἀναφέρει εἰς τὸν πρόλογόν του, ἡ ἔλλειψις τοιοῦτου
ἐγγχειριδίου, περιεκτικοῦ καὶ ἀνεπτυγμένου περὶ τῆς Βυζαν-
τιτικῆς Ἱστορίας ἦτο λίαν αἰσθητῆ, ὥστε πάντες θὰ αἰσθαν-
θοῦν τὴν χρησιμότητα τῆς μεταφράσεως ταύτης.

«Νέα Ζωή». Ἀλεξάντρεια (Αἴγυπτος) ἀρ. 2.— Περιέχει
τὴ συνέχεια καὶ τὸ τέλος τοῦ ποιητικοῦ ἔργου «Ὀδυσσεὺς»
τοῦ ποιητοῦ Α. Γερανοῦ, τῆ θαυμασία κριτικὴ τοῦ Κώστα
Ὀδράνη γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Πορτογάλου ποιητοῦ Augusto Gil.
Μία πέρα πολὺ καλὴ κριτικὴ μελέτη τοῦ Τίμου Μαλάνου γιὰ
τὸ ἔργο τοῦ ποιητοῦ Ὀδράνη, ἕνα καλὸ διήγημα τοῦ Βου-
τουρᾶ ποιήματα Μυρτιώτισσας, Ἀλιβέρτη, Κωνσταντινίδη,
Μάγνη, Mistral (μετάφρασις Ν. Γουμάλη), μιὰ
κριτικὴ μελέτη τοῦ Καλομοίρη διὰ τὴν ἑλληνικὴν μου-
σικὴν, κριτικὰ σημεῖώματα, φιλολογικὰ νέα σημεῖώσεσις κ.τ.λ.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΙ-
ΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ

Ὁδηγίαι διὰ τοὺς πρόσφυγας Ἀθηναίων, Πειραιωτῶν
καὶ περιχωρῶν.

Ἀπὸ τῆς 12ης Ἀπριλίου ἀρχεῖται ἡ ἐνέργεια τῆς
ἀπογραφῆς πάντων ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐν-
δοκίμων προσφύγων (Ἑλλήνων, Ἀρμενίων κλπ.)
ἣτις σκοπὸν ἔχει καὶ τὴν ἐξακριβῶσιν τῆς ἀξίας
τῆς ἐγκαταληφθείσης περιουσίας των, θὰ λήξῃ δὲ
τὴν 20ῆν τοῦ ἰδίου μηνός.

Ἡ ἀπογραφή ἐνεργηθῆσεται δι' οἰκογενειακῶν
δελτίων. Εἰς ἕκαστον δελτίον θὰ καταγράφονται
πάντα τὰ παρόντα μέλη ἐκάστης οἰκογενείας ὡς καὶ
οἱ μετὰ τῆς οἰκογενείας κατοικοῦντες συγγενεῖς ἢ
ἐμπρότεροι. Τὰ ἀπόντα μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ ἐν
Ἑλλάδι ἐδρισκόμενα θὰ καταγραφῶσιν, εἰς ὃ μέρος
εὐρίσκονται.

Πρὸς καθορισμὸν τῆς τε κινητῆς καὶ ἀκινήτου πε-
ριουσίας δέον νὰ ληφθῆ ἐπ' ὄψει ἡ ἀξία ἣν εἶχεν ἡ
περιουσία ἐκάστου εἰς δραχμ. καθ' ὃν χρόνον τὴν ἐγ-
κατέλειπε.

Πρὸς πρόληψιν οὐνοσημοῦ ὠρίσθησαν εἰς Ἀθή-
νας, Πειραιᾶ, Καλλιθέαν, Π. καὶ Ν. Φάληρον, Κη-
φισοῦν, Ἀμαρουσίον, Χαλάνδριον ἀπογραφικὰ τμή-
ματα εἰς ᾧ δέον νὰ προσέρχονται οἱ πρόσφυγες ἕνα
καταγράφονται.

Ἐκάστη οἰκογένεια θὰ ἀπογράφηται εἰς ἓν ἀπο-
γραφικὸν τμήμα τῆς οὐνοσημίας τῆς ὑπὸ τοῦ οἰκογε-

νεῖαρχου ἢ τοῦτον καλυομένου ὑπὸ οἴτερον ἐγγλίκου
μέλους τῆς οἰκογενείας.

Οἱ διαμένοντες εἰς καταλιτομοὺς θ' ἀπογραφῶσιν
εἰς τοὺς καταλιτομοὺς τῶν ὑπὸ τῶν ἐποπτῶν.

Οἱ ἐκ τῶν προσφύγων ἐγγράμματοι δύναται νὰ
ζητῶσι παρὰ τοῦ ἀπογραφῆος τοῦ τμήματός των ἔν-
τυπον δελτίον, ὅπερ ἀφοῦ συμπληρώσωσιν ἐπακριβῶς
θὰ τὸ ἐγγχειρίσωσιν εἰς τὸν ἀπογραφέα.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Ὑγεινῆς, Πρωτοίας
καὶ Ἀντιλήψεως)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΑΛΗΨΕΩΣ

Γνωστοποίησις

Καθιστῶμεν γνωστὸν ὅτι ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ Φαρ-
μακείον Δασκαλάκη (ὁδὸς Ἀθηναίων) καὶ εἰς τὸ Ἰα-
τρείον Ἀθηνουσίας (Δημοκρατίου) καὶ ἐν Πει-
ραιεὶ παρὰ τὸ Λαϊκὸν Φαρμακείον (Πλατεῖα Δημοα-
ρχείου) ἐγκατεστάθησαν παρὰ τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς
Ἑγχειριστικῆς ἀποστολῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐ-
θνῶν ἐμβολιαστικὰ οὐνοργεῖα, ἔνθα οἱ κάτοικοι δέον
νὰ προσέρχονται καὶ ἐμβολιάζονται δωρεάν πρὸς
πρόληψιν τῆς εὐλογίας καὶ τοῦ τύφου.

(Ἐκ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγεινῆς)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ἀνακοίνωσις

Ζητοῦνται διὰ τὴν Θεσσαλίαν εἰδικοὶ καλλι-
εργηταὶ μυρωδάτου καπνοῦ καταγόμενοι ἐκ τῶν
περιφερειῶν Μαγνησίας, Ἀεξαρίου, Λύγδων,
Βαϊνδρηίου κλπ.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ προ-
σφύγων εἶνε τοιοῦτοι καὶ θέλουσι νὰ μεταβῶν
ἐκεῖ, δέον ν' ἀποτείνωνται καθ' ἑκάστην 11—
12 1)2 μέχρι τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς 25ης
Μαρτίου εἰς τὸν παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ Γεωργίας
τμηματάρχην κ. Καραμάνου.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πρόσκλησις διὰ θέσεις Ἐποπτῶν καὶ Ἀγρονό-
μων Ἀγροφυλακῆς

Προκειμένου νὰ τεθῆ ἐν ἐφαρμογῇ τὸ ἀπὸ
2 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. Ν. Διάταγμα περὶ ἀγορτι-
κῆς ἀσφαλείας εἰς τὰς περιφερείας καθ' ἀρχὰς
τῶν Πρωτοδικείων Λεβαδείας, Κορίνθου, Πα-
τρῶν, Πύργου, Κυπαρισσίας, Καλαμών, Κε-
φαλληνίας καὶ Λευκάδος, καλοῦνται οἱ ἔχοντες
τὰ διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐπόπτου ἀγροφυλακῆς
προσόντα (Ν. Δ. 9 παρ. 2) ὡς καὶ διὰ τὴν θέ-
σιν ἀγρονόμου τοιαῦτα (Ν. Δ. ἀρθρ. 8 παρ. 2)
καὶ θέλοντες νὰ διορισθῶσιν εἰς τοιαύτας θέ-
σεις εἴτε ἐν ταῖς ἄνω περιφερείαις εἴτε καὶ ἄλ-
λαις εἰς ἅς πάσας τὸ Ν. Διάταγμα θέλει ἐφαρ-
μοσθῆ προσεχῶς καὶ τμηματικῶς, ὅπως ὑποβά-
λωσι τὸ ταχύτερον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γε-
ωργίας τμήμα ἀγορτικῆς ἀσφαλείας, αἰτησὶν

μετὰ τῶν κάτωθι πιστοποιητικῶν καὶ τῆς διευ-
θύνσεώς των.

Οἱ διορισμοὶ εἰς τὰς ἄνω θέσεις θὰ γείνουν
ἄνευ διαγωνισμοῦ.

Οἱ ἐπόπται διορίζονται μὲ μισθὸν καὶ ἀποδο-
χὰς ἐν γένει εἰσηγητοῦ παρ' ὑπουργείου, οἱ δὲ
ἀγρονόμοι γραμματέως Εἰρηνοδικείου πρώτης
τάξεως.

Υποβλητέα πιστοποιητικὰ

Διὰ τὴν θέσιν ἐπόπτου Πιστοποιητικὸν ὅτι
κέκτηται πτυχίον Νομικῆς εἰς περίπασιν δὲ δι-
κηγορίας παρὰ πολυμελεῖ δικαστηρίῳ ἢ ὑπηρε-
σίας εἰς οἰανδήποτε δικαστικὴν θέσιν, πιστοποι-
ητικὰ καὶ περὶ τοῦτων.

Διὰ τὴν δευτέραν θέσιν ἀγρονόμου. Πιστο-
ποιητικὸν ὅτι ὑπηρετεῖ ἢ ὑπηρετήσεν ὡς γραμ-
ματεὺς Εἰρηνοδικείου ἢ εἰδικῶ Πταισματοδι-
κείου ἢ ὅτι ἔχει τὰ προσόντα νὰ διορισθῆ εἰς
τοιαύτην θέσιν, ἢ ὅτι ὑπηρετήσεν ὑπὲρ τὴν διε-
τίαν ὡς ἀγρονόμος τῆς Κρητικῆς Ἀγροφυλα-
κῆς.

Κοινὰ διὰ τε τοὺς ἐπόπτας καὶ ἀγρονόμους!

Πιστοποιητικὸν ἡλικίας καὶ πῶσον καταγω-
γῆς αὐτῶν καὶ τῆς συζύγου των, σημειομένου
καὶ τοῦ Εἰρηνοδικείου εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ τόπος
καταγωγῆς ἀπίγνωστον τοῦ δελτίου ποινικοῦ
μητρώου αὐτοῦ ἢ ἀρνητικὸν δελτίον, ἐκδεδομέ-
νον τὸ πολὺ πρὸ δύο μηνῶν πρὸ τῆς ὑποβολῆς
του.

Πιστοποιητικὸν τῆς στρατολογικῆς του κα-
ταστάσεως.

Πλειότερα πληροφορία παρὰ τῷ ὑπουργεῖῳ
Γεωργίας, τμήμα Ἀγορτικῆς Ἀσφαλείας.

Ἐν Ἀθήναις Ἀπρίλιος 1923.

Ὁ ὑπουργὸς Γ. Δ. ΣΙΔΕΡΗΣ

Μειοδοτικὴ δημοπρασία διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν
κιγκλιδομάτων τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Δέχεται ἐν τῷ τμήματι Γεωργίας μέχρι τῆς
11ης Ἀπριλίου ἐνοφραγίστους προσφορὰς περὶ
μεταφορᾶς τῶν βορείων κιγκλιδομάτων τοῦ ἀ-
νακτορικοῦ κήπου. Αἱ προσφοραὶ θὰ περιλαμβάνου-
σι τὴν προθεσίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἐκτε-
λεσθῆ τὸ ἔργον, τὸ ποσὸν τῆς δαπάνης τῆς ὅλης
ἐκτελέσεως, τὴν διεύθυνσιν, ἐπάγγελμα καὶ ὄνο-
ματεπώνυμον τοῦ προσφέροντος καὶ θὰ ἐπισυνά-
πτηται γραμμάτιον τοῦ Ταμείου Παρακαταθη-
κῶν καὶ Δανείων ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων λό-
γῳ ἐγγυήσεως.

Πᾶσα πληροφορία χορηγεῖται παρὰ τῷ τμή-
ματι Γεωργίας ἢ παρὰ τῷ Γραφεῖῳ τοῦ Ἀνα-
κτορικοῦ κήπου.

Ἐν Ἀθήναις 1923.
Ὁ ὑπουργὸς Γ. Δ. ΣΙΔΕΡΗΣ

ΟΙΝΟΙ

ΚΟΝΙΑΚ

Β Ο Τ Ρ Υ Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΟΙΝΟΙ

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

AU PRINTEMPS

Δ. & Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατάστημα

Γυναικείων Ειδῶν

Ἀσπρόρουχα διὰ προίκας

ΑΓΟΡΑ & ΠΩΔΗΣΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 12

Γραφεῖα ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως
μεταχειρισμένων καὶ μὴ γραμματο-
σήμων ὑπὸ τοῦ κ. Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ
Οἶκος ἐμπιστοσύνης καὶ ἐξαιρετι-
κῆς εὐσυνειδησίας.

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛ. ΒΑΓΓΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ & ΣΙΑ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι Χαρτοπολεῖον

Ἐπισκεπτήρια συγγραμμάτων

ΟΙΚΟΣ ΓΕΝ. ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

“ΑΓΚΥΡΑ”

Τμήμα ἐκδοτικόν. Τακτικά ἐκδόσεις
τῶν μεγαλειτέρων ἐπιτυχιῶν τῆς ξένης καὶ
Ἑλληνικῆς Φιλολογίας.

Τμήμα τυπογραφικόν. Τὰ μεγαλεί-
τερα τυπογραφικὰ μηχανήματα τῆς Ἀνα-
νατολῆς. Καλλιτεχνικαὶ τυπογραφικαὶ ἐρ-
γασίαι παντὸς εἶδους.

Τιμὰὶ ἀσυναγώνιστοι

44 ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΑΘΗΝΑΙ